

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Економіки та менеджменту

(повна назва факультету)

Бухгалтерського обліку та аудиту

(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня

магістра

(назва освітнього ступеня)

на тему: Облік, аналіз і аудит фінансових результатів діяльності підприємства
(на прикладі ТзОВ «Бумеранг»)

Виконала: студентка 6 курсу, групи ПОМ-61
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(шифр і назва спеціальності)

Яремчук К.Г.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник

(підпис)

д.е.н., проф. Павликівська О.І.

(прізвище та ініціали)

Нормоконтроль

(підпис)

к.е.н., доц. Співак С.М.

(прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри

(підпис)

д.е.н., проф. Павликівська О.І.

(прізвище та ініціали)

Рецензент

(підпис)

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Яремчук К.Г. Облік, аналіз і аудит фінансових результатів діяльності підприємства (на прикладі ТзОВ «Бумеранг»). – Рукопис.

Дипломна робота за спеціальністю 071 - Облік і оподаткування. – Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Тернопіль, 2021.

У роботі досліджено ТзОВ «Бумеранг» як юридичну особу з надання автотранспортних послуг та принципи обліково-контрольного відображення результату товариства. Визначено особливості діяльності ТзОВ «Бумеранг», доведено необхідність придбання нового автотранспорту для підвищення його конкурентоздатності. Запропоновано обліково-контрольну схему у відображенні результату, що дозволить обліковувати елементи результату від перевезень з достатнім розгортанням та згортанням інформації через запровадження інформаційних систем.

Оцінено основні групи активів, зобов'язань й капіталу, виділено тенденційність щодо зниження ліквідності. Визначено показники діяльності ТзОВ «Бумеранг» та діагностовано результати за складовими для розуміння його тактики та стратегії.

Ключові слова: результат, відображення, доходи і витрати, оцінка показників, контрольні заходи.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРИТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ РЕЗУЛЬТАТІВ	
1.1. Дослідження дефініції «фінансовий результат»	6
1.2. Техніко-економічна характеристика ТзОВ «Бумеранг»	10
Висновки до розділу 1	19
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНОГО ВІДОБРАЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ	
2.1. Облік фінансових результатів	21
2.2. Облік результату іншої діяльності	24
2.3. Організація контрольних процедур	30
Висновки до розділу 2	33
РОЗДІЛ 3. ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТзОВ «БУМЕРАНГ»	
3.1. Аналіз динаміки фінансових результатів	35
3.2. Обґрунтування показників рентабельності ТзОВ «Бумеранг»	39
3.3. Діагностика рентабельності ТзОВ «Бумеранг» за окремими факторами	44
Висновки до розділу 3	46
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ	
4.1. Оцінка стану охорони праці на підприємстві	50
4.2. Розроблення заходів щодо підвищення стійкості роботи суб'єкта господарювання в умовах застосування зброї масового ураження	52
Висновки до розділу 4	55
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	60
ДОДАТКИ	67

ВСТУП

Актуальність теми. Організація обліку результатів це не прості операції, а сукупність інструментів, які дозволяють відобразити дані для отримання відповідної дохідно-витратної інформації.

Ефективна організація забезпечує збалансованість управлінських рішень шляхом надання об'єктивної облікової інформації про результати. Позитивні результати – це показники стану діяльності та ефективності управління та є джерелом розвитку. Це складний обліково-контрольний об'єкт, тому потребує вдосконалення.

Створена кожним підприємством облікова політика повинна включати методику визначення фінансового результату за рік. Вона залежить від застосованої методики складання звіту про результат (порівняльний або розрахунковий варіант), а також від обліку та розрахунку витрат, прийнятих суб'єктом господарювання.

Фінансовий результат, як економічний параметр, який використовується для оцінки досягнень суб'єкта господарювання та вимірювання ефективності діяльності, є ключовою інформацією практично для всіх стейкхолдерів. Завдяки своєму меморіальному характеру і складності процес відображення можна охарактеризувати як суб'єктивний, тому прийняті на підприємстві і принципи вимірювання результату залежать від багатьох факторів.

Зростання інформаційних потреб під час прийняття рішень спонукає широке коло зацікавлених сторін шукати інформацію з цього питання для ефективної роботи та підвищення їхнього економічного та фінансового стану.

Розгляд основних понять та проблем висвітлено у спеціалізованій політ економічній літературі, зокрема під авторством: К. Маркса, Е.Хансена, П. Самуельсона, Ж.Б.Сея, Т. Мальтуса. Але на практиці конкретних автотранспортних підприємств існує потреба у розгортанні обліково-контрольної інформації щодо їхнього результату.

Мета випускної роботи – особливості відображення результатів на ТЗОВ «Бумеранг». Оцінка основних обліково-аналітичних проблем цього процесу, а також шляхи їхнього розв'язання. Для цього у роботі вирішувались певні основні завдання:

- дослідження основних понять;
- фінансова діагностика середовища функціонування ТЗОВ «Бумеранг»;
- особливості розгортання облікової інформації;
- результат з точки зору відображення його у звітності;
- визначення можливостей застосування технологій;
- проблеми аудиту результатів.

Об'єкт дослідження – обліково-аналітичний процес відображення результатів діяльності ТЗОВ «Бумеранг».

Предмет дослідження – понятійний апарат, організаційні особливості та практика обліку результату на ТЗОВ «Бумеранг».

Джерелом даних з цього приводу буда облікова інформація, фінансова звітність товариства, в розрізі основних активів й пасивів; отриманих доходів та понесених витрат. В роботі опрацьовано спеціалізовану літературу, законодавчо-спрямовані документи, обліково-контрольні реєстри.

В результаті запропоновано елементи для удосконалення методики розгортання інформації щодо результатів діяльності ТЗОВ «Бумеранг», що загалом полягають в можливості використання діджиталізованих інформаційних технологій.

Характерними тенденціями для ТЗОВ «Бумеранг» є виникнення дедалі більших запитів щодо розширення облікових даних стосовно результату. Пропозиції даного дослідження спрямовані на реалізацію цього практично орієнтованого завдання.

Структура та обсяг роботи. Випускне дослідження містить чотири розділи, вступ та висновки, список джерел літератури та додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРИТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ РЕЗУЛЬТАТІВ

1.1. Дослідження дефініції «фінансовий результат»

Власники бізнесу завжди потребують даних про результати, правдиву відповідь про частку прибутку й можливого її використання. Це потребувало розвитку відповідних технік. Відповідно, методики їхнього розрахунку розроблялись впродовж десятиліть.

Вплив на розвиток обліково-контрольних методик мали політекономічні висловлювання світил світової економічної думки, основні із досліджених в роботі наведені в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Розгляд політекономічного поняття

Назва теорії витрат	Автор	Зміст теорії витрат
Теорія витрат виробництва	К. Маркс	розрізняє витрати виробництва суспільства, куди входять витрати усієї праці (уреченої і живої), тобто уся вартість товару: $C+(V+m)$, а також витрати виробництва підприємства, які складають лише частину вартості товару: $C+V$.
Теорія неокласичного синтезу	Е.Хансен, Самуельсон	Розглядають витрати як ортодоксальну версію кейнсіанської доктрини. На думку авторів, вирішення ключових проблем грошової та фінансової політики за допомогою категорій теорії доходу впроваджує класичні істини
Концепція розподілу доходів (теорія “трьох факторів” виробництва)	Ж.Б.Сей	праця, капітал і земля розглядаються основними виробничими факторами, надаючи послуги по створенню вартості. На ринку виникає попит на ці продуктивні послуги з боку підприємства, яке комбінує їх для виробництва необхідних корисних благ. При цьому підприємство є тільки посередником між продуктивними послугами і споживачами.
Теорія витрат виробництва	Т. Мальтус	вартість утворюється всіма факторами виробництва. Величина вартості товару визначається витратами його виробництва, до яких він відносив матеріальні витрати і витрати живої праці.

Наведені концепції здійснили вплив на формування методик обчислення результатів. Ми виділили основні із них:

1. Метод "витрати – випуск" → $\text{результат} = \text{доходи} - \text{витрати}$;
2. Балансовий метод → $\text{результат} = \text{актив} - \text{капітал} - \text{зобов'язання}$;
3. Лінійний метод → $\text{результат} = \text{чисті активи на кінець періоду} - \text{чисті активи на початок періоду}$.

Відомою є різниця між поняттями прибуток та дохід. Доходи – це гроші отримані за певний продукт. Прибуток – попередньо отримана сума зменшена на понесені витрати. Через це можна стверджувати, що прибуток утворюється, коли дохід перевищує витрати.

Але важливо з'ясувати, коли маємо дохід? Для фізичної особи, працюючої на повну ставку різниця в цих поняттях не цікава, бо знає скільки загалом отримає на руки. Проте, для керівника бізнесу – це архіважливе питання. Бо незнання може спровокувати проблеми в бізнесі. Дослідження підприємництва стверджують, що більше половини підприємців займаються фінансами на своїй фірміособисто. Тому, не відрізняючи прибутки і доходи можуть потрапити в фінансово-неочікувані траєкторії.

Істина питання полягає в наступному. Потрібно розуміти, що створюється, коли виставляється рахунок-фактура. У законодавстві визначено, що доходами визнаються суми до сплати (у тому числі ті, які фактично не отримані). Приклад: виставлено рахунок-фактуру з терміном оплати 2 місяці. Тобто оплата прийде на рахунок через два місяці. Однак податкове зобов'язання, пов'язане з доходом, виникає сьогодні. Підсумок за ситуацією: дохід за даний місяць – це сума чистих сум за рахунком-фактурою, виставлених в даному періоді.

Правило цієї ситуації очевидне: сума доходів не відображає реального фінансового стану підприємства, тому його не слід оцінювати на основі доходів. На цьому етапі варто розрізнити чистий дохід і валовий дохід. Перший виражається без ПДВ, а другий включає ПДВ.

Під час ведення бізнесу виникають витрати:

- офіс, щоб фірма могла приймати клієнтів;
- закупівля сировини та матеріалів;
- оплата витрат на рекламу, щоб охопити клієнтів.

Будь-які витрати, які є результатом доходу, не підлягають оподаткуванню. Законодавство про це чітко говорить. Витрати, які не підлягають оподаткуванню, включають належним чином задокументовані витрати:

- понесені з метою отримання доходу, збереження або забезпечення джерела доходу;
- пов'язані з проведеною діяльністю;
- не мають ознак витрат особистого характеру.

Таким чином, неоподатковувані витрати – це всі раціонально та економічнообґрунтовані витрати, пов'язані з господарською діяльністю, метою яких є досягнення, забезпечення або збереження джерела доходу.

Таким чином, платник податку має право віднести всі витрати, як прямо, так і опосередковано пов'язані з надходженням, до витрат, що не підлягають податковому обліку, якщо вони належним чином підтверджені документально, за винятком витрат, визнаних законом як такі, що не належать до витрат до оподаткування.

Тому, як підприємець, не можна включати до операційних витрат:телевізор, який ви купили для особистого перегляду; телефон подарований дитині; романтичну вечерю.

Однак необхідно включити до витрат:офісний телевізор для показу презентацій клієнтам; інтеграційний обід для ваших співробітників.

Під виручкою в обліку є виникнення вигод - як отриманих, так і заборгованих. Дохід може стосуватися підприємницької діяльності, особистої діяльності, роботи, виконаної за трудовими відносинами, трудових відносин, домашньої роботи, трудових відносин кооперації, а також від здачі в оренду чи продажу нерухомого майна.

Простіше кажучи, прибуток - це різниця між отриманим доходом і понесеними витратами. Це дуже важливий фінансовий показник підприємства, і його часто плутають з доходом. Однак це стосується не лише підприємств.

Ми поділяємо витрати, які не підлягають оподаткуванню на прямі та непрямі витрати.

Прямі витрати безпосередньо пов'язані з отриманим доходом. Наприклад, це буде покупка товарів, якими торгує торговець, або закупівля матеріалів, які трейдер використовує для виробництва.

Непрямими витратами є, наприклад, витрати на бухгалтерські послуги, оренду офісу або витрати на рекламу та маркетинг.

Дохід розраховуватимемо, віднімаючи витрати, які не підлягають оподаткуванню, з доходів, отриманих за певний місяць. На практиці це означає відняти всі витрати, які виникли за певний місяць, із суми надходжень до сплати на основі виставлених рахунків-фактур. У такому розумінні доходи є основою для обчислення податку на прибуток для юридичних осіб.

Однак, бухгалтерський дохід не є реальним прибутком вашого бізнесу. Приклад: у березні виставлено 3 рахунки, кожен на суму 3000 грн. Ваш дохід становить 9000 грн. Лише один підрядник вчасно оплатив рахунок. Таким чином, надходження на рахунок становить 3000 грн. Фірмою покрито вартість оренди офісу в розмірі 1000 грн. Отже, дохід становитиме 8000 грн. (дохід мінус вартість офісу).

Таким чином, залишок на рахунку в березні збільшився в реальному вимірі на 2000 грн. На практиці необхідно сплатити податок на прибуток із суми 8000 грн. Після сплати податку на прибуток реальний прибуток за місяць становить суму за мінусом податку.

1.2. Техніко-економічна характеристика ТзОВ «Бумеранг»

ТзОВ «Бумеранг» - це юридична особа, яка надає автотранспортні послуги. Основними активами, які причетні до формування результатів товариства є автомобілі, включені до необоротних активів.

Оцінка цих активів уможлиблює діагностувати тип його стратегії за інвестиційною складовою, спираючись на дані про вкладення в оборот. Структура цієї групи активів ТзОВ «Бумеранг» представлена в табл.1.2.

Таблиця 1.2

Структура основних засобів ТзОВ «Бумеранг»

Показники	2018 рік	2019 рік	2020 Рік	Відхилення		У % до	
				2019 року до 2018 року	2020 року до 2019 року	2019 року до 2018 року	2020 року до 2019 року
Основні засоби:							
- залишкова вартість, тис. грн..	1671,9	1374	1303,8	-297,9	-70,2	-17,8	-5,1
- питома вага, %	100	100	100	-	-	-	-
Разом необоротних активів	1706,4	1408,5	1338,3	-297,9	-71,2	-17,5	-4,9
Всього майна	5671,4	5256,1	5350,2	-415,3	94,1	-7,9	1,8
В % до вартості майна	29,5	26,1	24,4	-3,4	-1,7	-	-

У досліджуваному періоді основні засоби склали найбільшу вагу в необоротних, зокрема на 100 %. Але тенденції динаміки були негативними, у 2019р. їх вартість зменшилась на 17,8 %, а у 2020 р. – на 5,1% у порівнянні із попередніми (рис. 1.1).

Загалом, вартість необоротних активів у 2020 р. щодо 2019 р. зменшилась на 297,9 тис. грн. або 4,9%, а у 2019 році щодо 2018 року знизилась на 71,2 тис. грн.. або 17,5%.

Такі тенденції говорять про зниження ліквідності капіталу. Особливості діяльності ТзОВ «Бумеранг» свідчать про необхідність придбання нового автотранспорту для зростання його мобільності та конкурентоздатності.

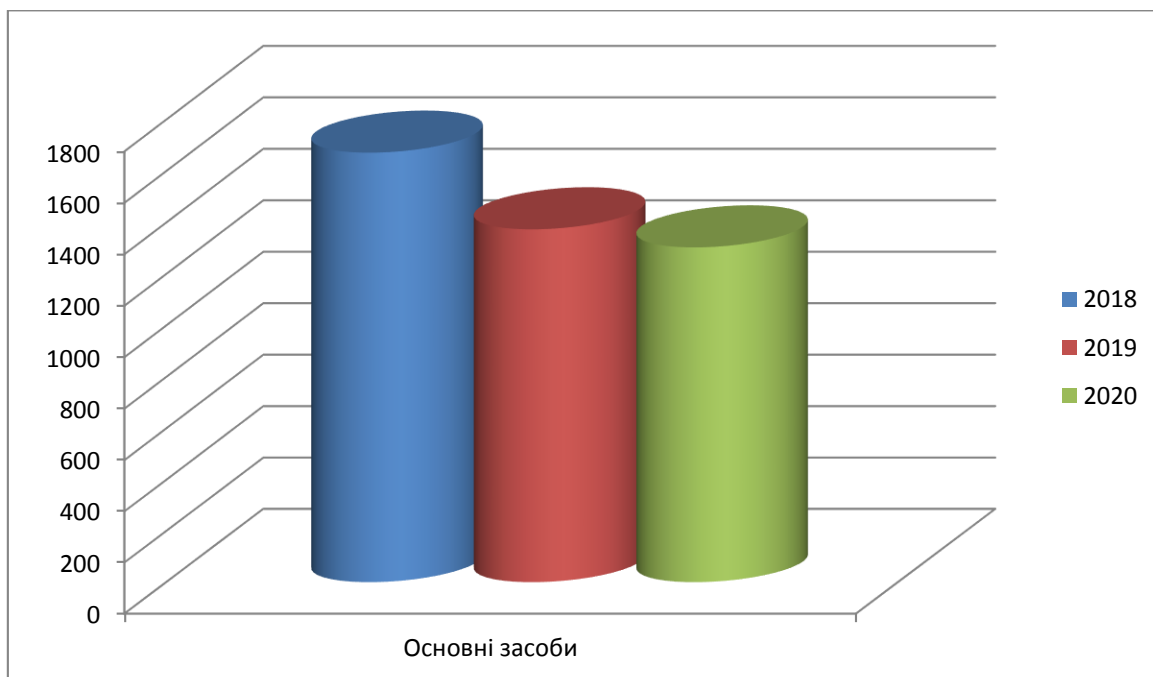

Рис. 1.1. Динаміка основних засобів ТзОВ «Бумеранг»

Оцінюючи для ТзОВ «Бумеранг» частку необоротних активів, розуміємо що вони чк абсолютно, так й відносно знизилась: у 2018 році – склала 30%, у 2019 році – 26,8%, у 2020 році – 25% майна товариства(рис. 1.2).

Зниження питомої ваги ключових активів для ТзОВ «Бумеранг» оцінюється негативно, навіть загрозово для товариства, знижується фізична можливість їхнього використання через зношуваність.

Важливим в умовах домінування інфляції є аналіз дебіторів та їхньої заборгованості, оскільки фіксація зазначеної неліквідності є несприятливою для товариств, оскільки вони стикаються з дефіцитом ліквідності.

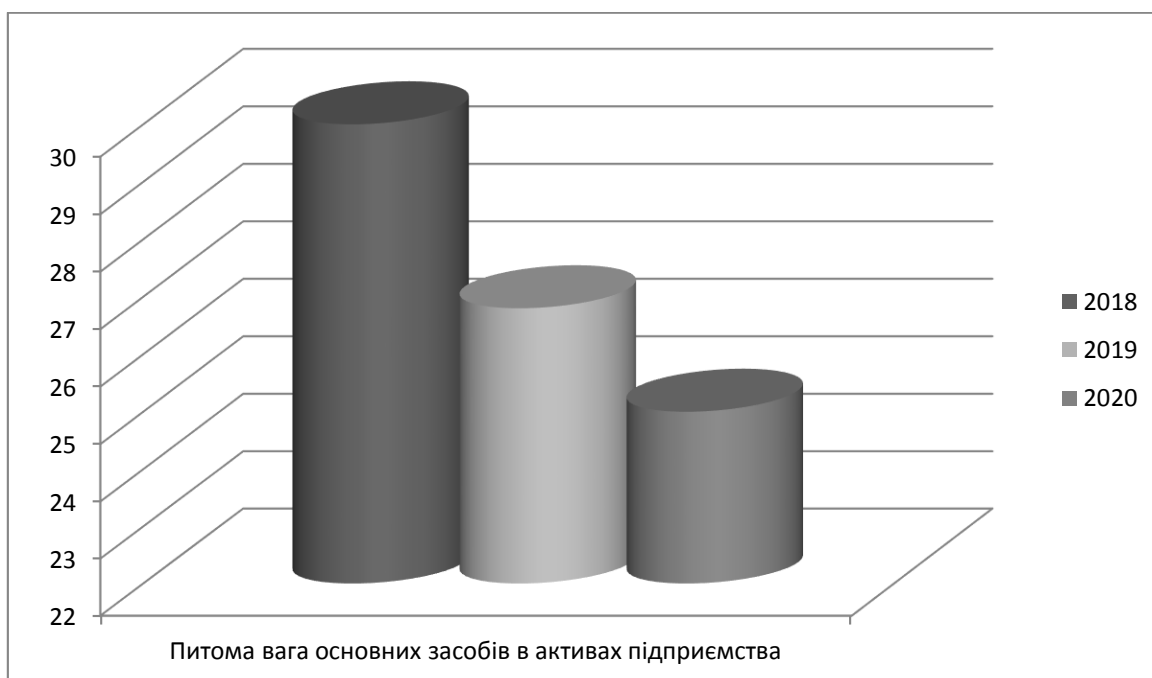

Рис. 1.2. Оцінка ваги необор.активів ТзОВ «Бумеранг» за 2018-2020рр.

Оцінюючи дебіторську заборгованість визначено її динаміку, визначено частку в оборотних коштах, тобто «коефіцієнт перетворення капіталу в дебіторську заборгованість» (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Аналіз структури дебіторської заборгованості ТзОВ «Бумеранг»

Показники	2018	2019	2020	Динаміка		Темп зміни, %	
				2019 до 2018	2020 до 2019	2019 до 2018	2020 до 2019
1. Оборотні активи, тис. грн.							
з них	3965	3847,6	4011,9	117,4	164,3	2,9	4,1
Дебіторська заборгованість в % до вартості оборотних активів	1717,5	374	396	-1343,5	22	359,2	5,5
1.1. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн. в % до вартості оборотних активів	1587,1	173,8	101				
	92,4	46,5	25,5	-1413,3	72,8	-813,2	72,1
1.2. Дебіторська заборгованість за розрахунками, тис. грн. в % до вартості оборотних активів	-	-	-	-	-	-	-
1.3. Інша поточна дебіторська заборгованість, тис. грн.	130,4	201	295	70,6	94	35,1	31,9
в % до вартості оборотних активів	7,6	53,7	74,5	-	-	-	-
2. Коефіцієнт відволікання капіталу в дебіторську заборгованість	43,5	83,8	7,9	40,3	-75,9	-	-

Дані таблиці 1.3 демонструють, дебіторська заборгованість ТзОВ «Бумеранг» складається із деб. заборгованості за товари та іншої поточної. Деб.заборгованість за товари у 2020 р.збільшилась на 72,8 тис грн. або 72 %, у 2019 р.до 2018 р. зменшилась на 1413 тис. грн. або 813% (рис. 1.3).

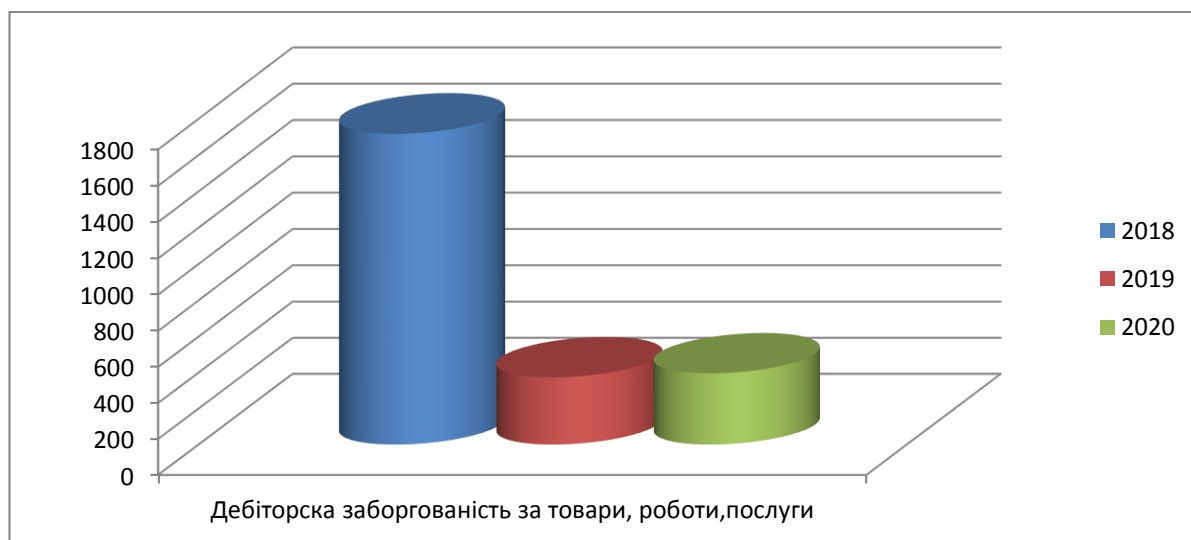

Рис. 1.3 Динаміка дебіторської заборгованості ТзОВ «Бумеранг»

Зменшення заборгованості дебіторів частково пов'язано зі зниженням попиту на послуги, втрату споживачів, що оцінюється негативно для ТзОВ «Бумеранг». Відносно 2019 р. частка відволікання капіталу збільшилась на 40 % і у 2020 р. зменшилась на 76 % (рис. 1.4).

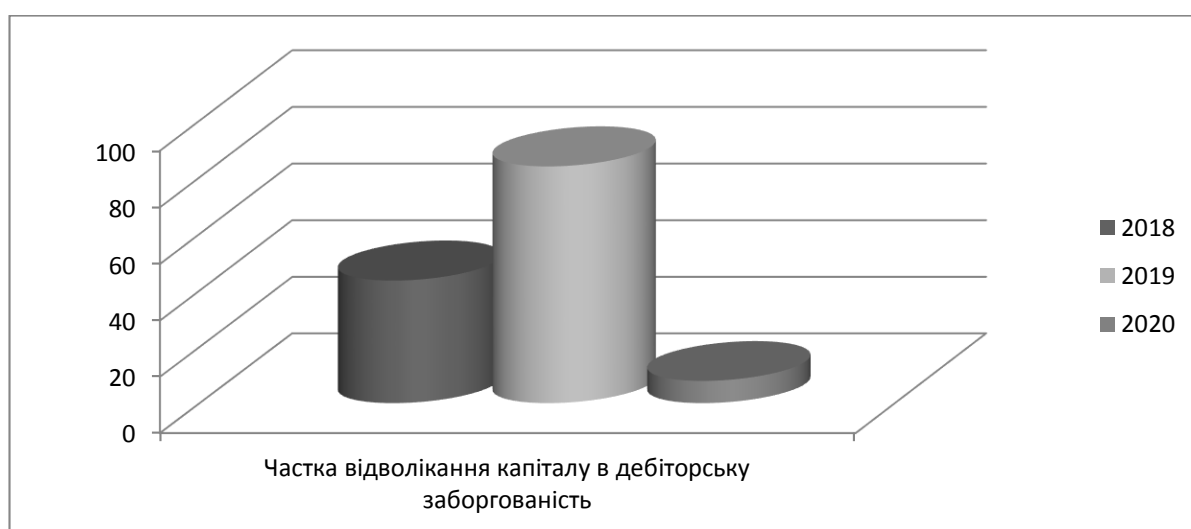

Рис. 1.4. Оцінка частки відволікання капіталу ТзОВ «Бумеранг»

Аналізуючи грошові активидіагностуємо правильність упр. рішень щодо забезпечення постійної платоспроможності та використання коштів підприємства.

За даними ТзОВ «Бумеранг» нами оцінено структуру грошових активів в обороті (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Оцінка структури грошових активів

Показники	2018	2019	2020	Динаміка		Темп зміни, %	
				2019 до 2018	2020 до 2019	2019 до 2018	2020 до 2019
1. Оборотні активи, тис. грн. з них	3965	3847,6	4011,9	117,4	164,3	2,9	4,1
1.1. Грошові кошти та їх еквіваленти в національній валюті, тис. грн. в % до вартості оборотних активів	142,2 3,6	106,1 2,8	116,5 2,9	-36,1 -30,7	10,4 6,3	-25,4 -	9,8 -
1.2. Грошові кошти та їх еквіваленти в іноземній валюті,, тис. грн. в % до вартості оборотних активів	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
2. Коефіцієнт участі грошових активів у оборотному капіталі	40	16,2	92,1	-23,8	75,9	-	-

У порівнянні з 2019 р. обсяг готівки ТзОВ «Бумеранг» в 2020 р. збільшилась на 10,4 тис. грн. або 9,8%. У 2019 р. порівняно з 2018 р. на ТзОВ «Бумеранг» сума готівки зменшилась на 36,1 тис. грн. або 25,4%, що в першому випадку – є свідченням росту ліквідності, а в другому –

зменшення платоспроможності товариства, що свідчить про не надто ефективне використання готівки та важливість контролю зазначених операцій (рис. 1.5).

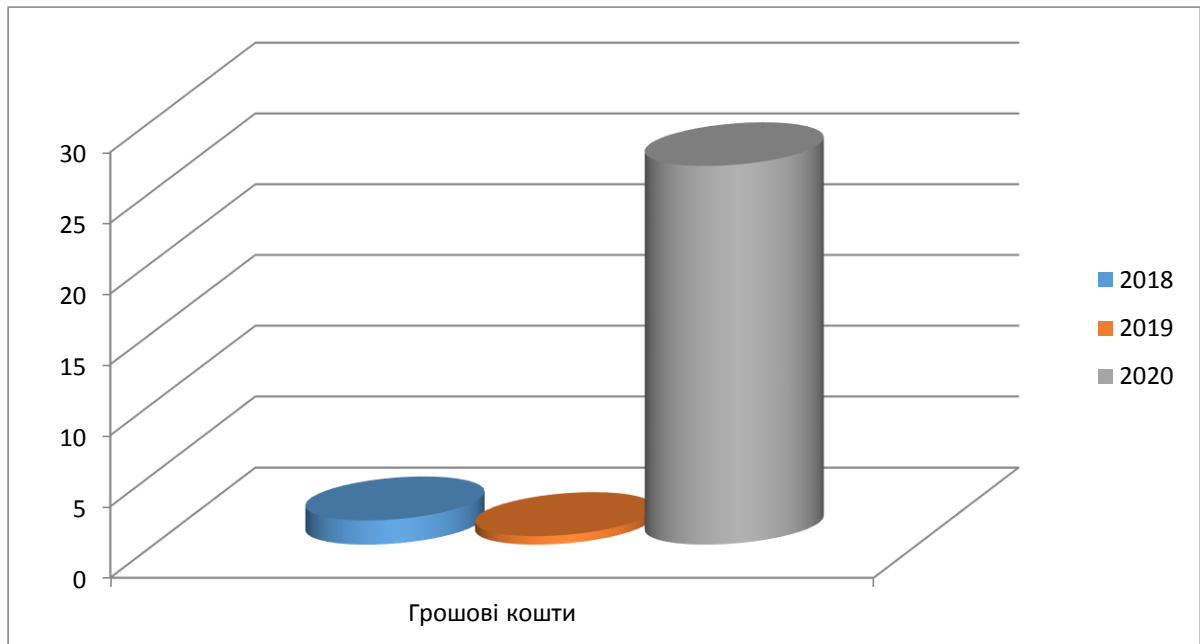

Рис. 1.5. Динаміка грошових коштів ТзОВ «Бумеранг»

Враховуючи дані ТзОВ «Бумеранг» за 2018-2020 р.р. зазначимо, що участь грош. коштів в капіталі є зростаючою: від 16 % до 92 % (рис. 1.6).

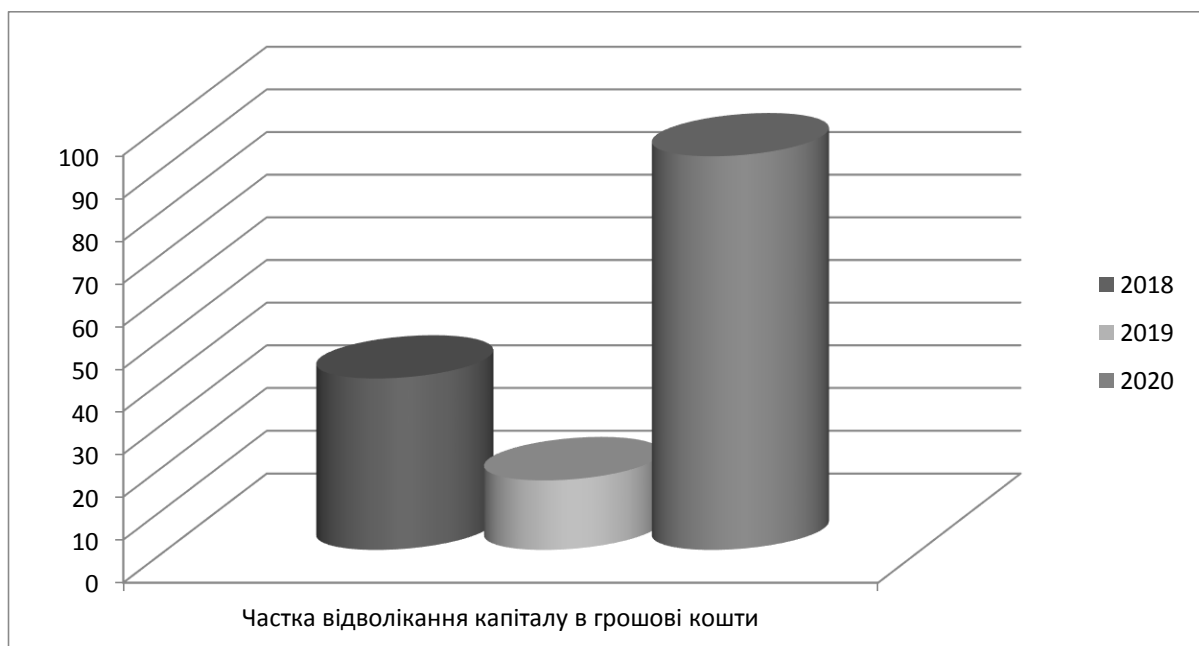

Рис. 1.6. Оцінка частки відволікання капіталу

Діагностуючи кошти ТзОВ «Бумеранг» зрозуміло, що за поточний період відбулось незначне зростання котів, але перед цим мало місце їхнє відволікання. В цій ситуації потрібно слідкувати за їхньою оптимізацією та збалансованістю.

Нами встановлена ефективність маржинального аналізу для встановлення ціни реалізації. Відповідно собівартість – це буде найменша ціна, а попит – визначатиме верхні параметри ціноутворення. Ми в цьому випадку застосували як математичну так й графічну можливість.

Формули беззбитковості наступні:

$$1. \text{ Рівень прибутку} \rightarrow Np = px - (a + bx) \quad [1.1]$$

Np – чистий прибуток;

x – кількість реалізованих одиниць продукції

p – ціна;

b – змінні витрати;

a – сукупні постійні витрати.

$$2. \text{ Маржинальний дохід} \rightarrow Dm = a + Np \quad [1.2]$$

Dm – маржинальний дохід;

Np – прибуток від продажу;

a – постійні витрати.

$$3. \text{ Маржинальний дохід} \rightarrow Dm = px - bx \quad [1.3]$$

px – виручка від реалізації;

bx – сукупні змінні витрати.

Тому, точка беззбитковості(Q_k),

$$Q_k = \frac{p \cdot x \cdot a}{D_m} \quad [1.4]$$

$$Q_k = \frac{a}{p-b} \quad [1.5]$$

Дана методика допомагає оцінити обсяг реалізації однієї послуги. Для сукупності послуг краще підходить модель комбінації:

$$Dmr = \sum Dmri * r \quad [1.6]$$

Dmr – середньозважений маржинальний дохід;

$\sum Dmri$ – маржинальний дохід на одиницю i – го виробу;

r – комбінація продажу.

Використовуючи графічний метод формуємо графік беззбитковості. Такий метод доцільно використовувати для прийняття короткострокових рішень. За даними ТЗОВ «Бумеранг» оцінимо показники залежних факторів (табл. 1.5).

Таблиця 1.5.

Собівартість послуги ТЗОВ «Бумеранг»

№	Статті калькуляції	Фактичні витрати тис. грн.	%	Змінні витрати тис.грн.	Постійні витрати
1	2	3	4	5	6
1	Основні матеріали	3740,7	11,371	3740,7	
2	Допоміжні матеріали	231,3	0,703	231,3	
3	Теплоенергія	4954,3	15,061	4954,3	
4	Електроенергія	2262,8	6,879	2262,8	
5	Заробітна плата осн.	3006,2	9,139	3006,2	
6	Нарахування на з/п	1085,7	3,3	1085,7	
7	Загальновиробничі витрати	14261,8	43,354	14261,8	
	Переробка сировини і матеріалів	29542,8			
8	Сировина без відходів	3353	10,193	3353	
	Виробнича СВ	32895,8	100		
	Товарна продукція	29971,5			
	Фінансовий результат	-2924,3			
	Рентабельність (%)	-8,89			
	Випуск продукції (кг)	26922			
	Адміністративні витрати	3515,8			3515,8
	Витрати на збут	226		226	
	Повна собівартість	36637,6		33121,8	3515,8

Визначення критичної точки потребує відповідного розподілу витрат (табл. 1.6).

Таблиця 1.6.

Взаємозв'язок "витрати-обсяг-виручка"

Тис. кг.	0	5000	10000	15000	20000	25000	30000
Виручка	0	5565	11130	16695	22260	27825	33390
Зм.в-ти	0	6150	12300	18450	24600	30750	36900
Пост.в-ти	3515,8	3515,8	3515,8	3515,8	3515,8	3515,8	3515,8
Сукупні в-ти	3515,8	9665,8	15816	21966	28116	34266	40416
Фін.рез-т	-3515,8	-4100,8	-4685,8	-5270,8	-5855,8	-6440,8	-7025,8

Таким чином, графік беззбитковості для ТзОВ «Сапфір» матиме вигляд (рис. 1.7).

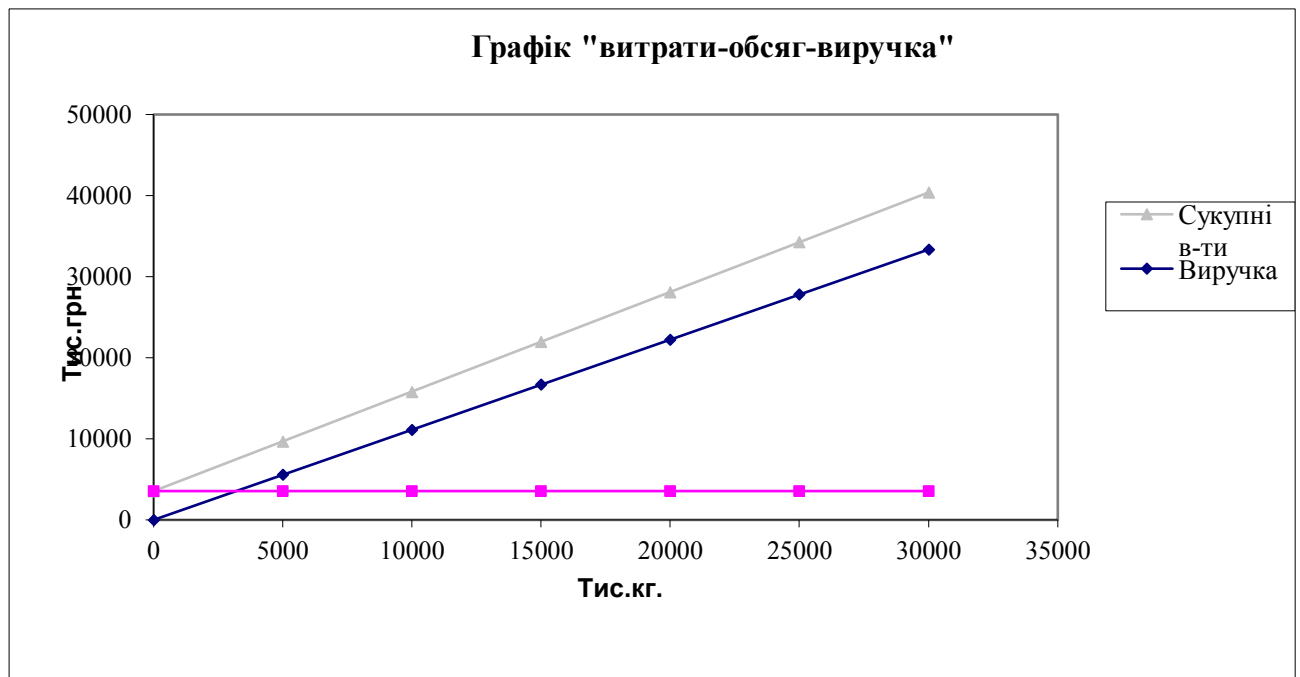

Рис. 1.7. Графік беззбитковості для ТзОВ «Бумеранг»

Таким чином, для беззбиткової діяльності товариству необхідно збільшити ціну на понад 18%. Але це не єдиний захід. Потрібно також знижувати витрати та вишукувати інструменти просування послуг для зростання попиту.

Висновки до розділу 1

Відомою є різниця між поняттями прибуток та дохід. Доходи – це гроші отримані за певний продукт. Прибуток – попередньо отримана сума зменшена на понесені витрати. Через це можна стверджувати, що прибуток утворюються, коли дохід перевищує витрати.

ТЗОВ «Бумеранг» - це юридична особа, яка надає автотранспортні послуги. Основними активами, які причетні до формування результатів товариства є автомобілі, включені до необоротних активів.

У досліджуваному періоді основні засоби склали найбільшу вагу в необоротних, зокрема на 100 %. Але тенденції динаміки були негативними, у 2019р. їх вартість зменшилась на 17,8 %, а у 2020 р. – на 5,1% у порівнянні із попередніми.

Загалом, вартість необоротних активів у 2020 р.щодо 2019 р. зменшилась на 297,9 тис. грн. або 4,9%, а у 2019 році щодо 2018 року знизилась на 71,2 тис. грн.. або 17,5%.

Такі тенденції говорять про зниження ліквідності капіталу. Особливості діяльності ТЗОВ «Бумеранг» свідчать про необхідність придбання нового автотранспорту для зростання його мобільності та конкурентоздатності.

Оцінюючи для ТЗОВ «Бумеранг» частку необоротних активів, розуміємо що вони чк абсолютно, так й відносно знизилась: у 2018 році – склала 30%, у 2019 році – 26,8%, у 2020 році – 25% майна товариства.

Зниження питомої ваги ключових активів для ТзОВ «Бумеранг» оцінюється негативно, навіть загрозово для товариства, знижується фізична можливість їхнього використання через зношуваність.

Важливим в умовах домінування інфляції є аналіз дебіторів та їхньої заборгованості, оскільки фіксація зазначеної неліквідності є несприятливою для товариств, оскільки вони стикаються з дефіцитом ліквідності.

Дебіторська заборгованість ТзОВ «Бумеранг» складається із деб. заборгованості за товари та іншої поточної. Деб. заборгованість за товари у 2020 р. збільшилась на 72,8 тис грн. або 72 %, у 2019 р. до 2018 р. зменшилась на 1413 тис. грн. або 813%.

У порівнянні з 2019 р. обсяг готівки ТзОВ «Бумеранг» в 2020 р. збільшилась на 10,4 тис. грн. або 9,8%. У 2019 р. порівняно з 2018 р. на ТзОВ «Бумеранг» сума готівки зменшилась на 36,1 тис. грн. або 25,4%, що в першому випадку – є свідченням росту ліквідності, а в другому – зменшення платоспроможності товариства, що свідчить про не надто ефективне використання готівки та важливість контролю зазначених операцій.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНОГО ВІДОБРАЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ

2.1. Облік фінансових результатів

Ефективна організація обліку результатів забезпечує правильність рішень щодо акумуляції доходів та виникнення витрат. Це складні елементи обліково-контрольної діяльності, які потребують системного вдосконалення (рис. 2.1).

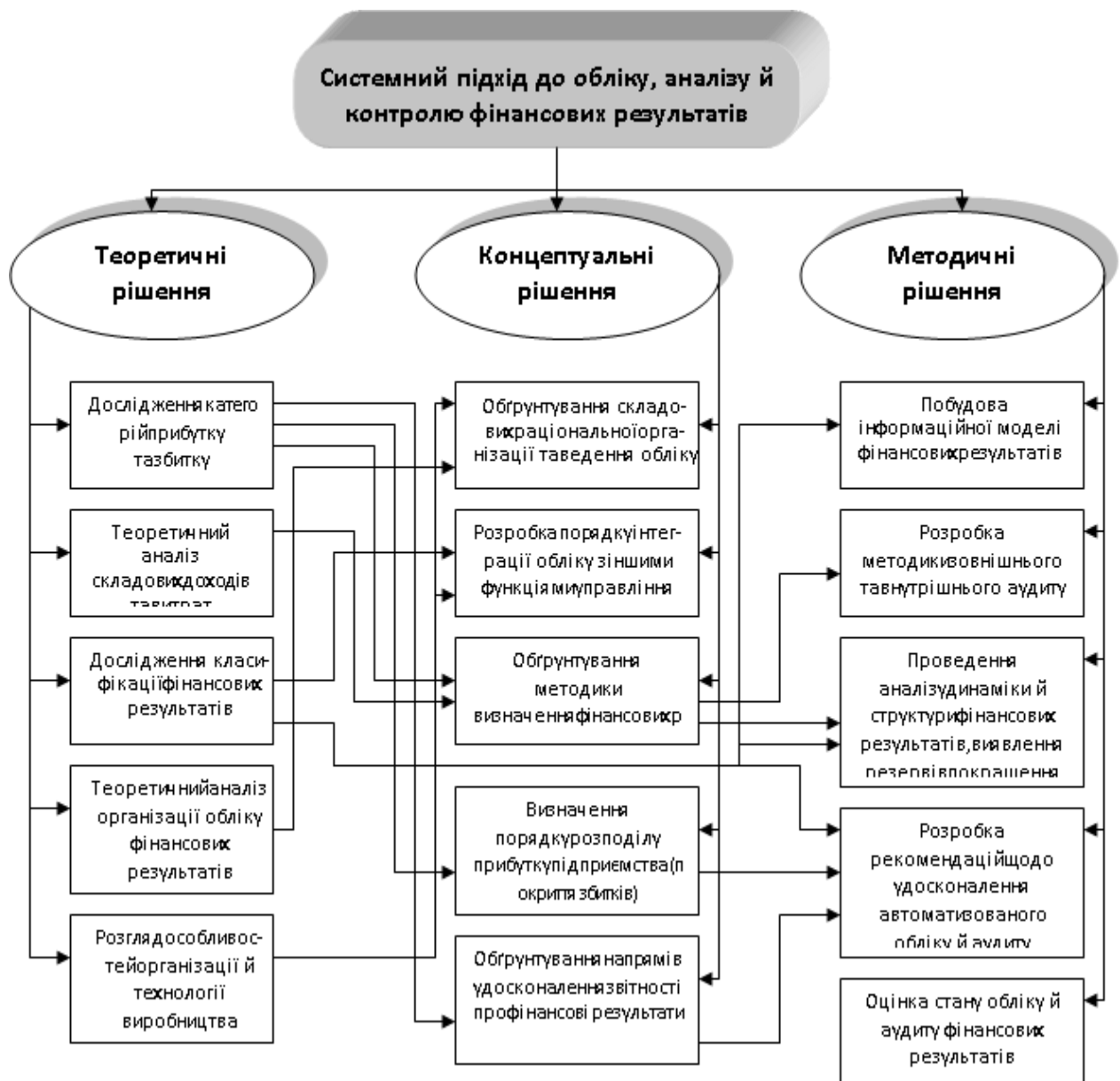

Рис. 2.1. Алгоритм обліково-контрольних рішень

У розмовній мові терміни «дохід» і «дохід» використовуються як взаємозамінні. Однак ці терміни означають щось зовсім інше і не повинні розглядатися як замітники. Що розуміють під прибутком, а що під доходом?

Прибуток – це доходи, зменшені на витрати, що не підлягають податковому вирахуванню, тому це різниця між отриманими доходами та понесеними податковими витратами. Умовою виникнення доходу є наступне співвідношення – отриманий дохід має бути вищим за витрати, що не підлягають податковому вирахуванню.

Дохід = виручка - витрати, що не підлягають оподаткуванню. Існує дві основні категорії доходу:

- валовий дохід - тобто надлишок доходів над витратами на їх отримання до оподаткування,
- чистий прибуток - тобто перевищення доходів над витратами на їх отримання після врахування податку на прибуток.

Прибуток є реальним відображенням фінансового стану компанії, оскільки він представляє інформацію про фактичний прибуток або збитки.

Кожен підприємець зобов'язаний взаємодіяти з податковими інспекціями. Однією із форм ведення обліку, що найчастіше обираються малими підприємствами, є Книга обліку доходів і витрат. Метою її ведення є відображення доходів і витрат, що означає, що платник податків фіксує в ньому всі доходи та витрати, понесені у зв'язку зі своєю діяльністю. Це облікові записи, які використовуються для визнання господарських операцій у спрощеній формі. Вона реєструє:

- всі види доходів (доходи від продажу, а також інші доходи),
- придбання товарів, основних матеріалів і непередбачувані витрати, пов'язані з цими покупками,
- витрати, під якими слід розуміти заробітну плату, як у грошовій, так і в натуральній формі, а також усі інші витрати, пов'язані з веденням бізнесу.

Особливості відображення доходів наведено в таб.2.1.

Таблиця 2.1.

Кореспонденція обліку доходів

Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
1. Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)		
1.1. Виручка від реалізації готової продукції		
1.2. Виручка від реалізації товарів	30,31,36	701
1.3. Виручка від реалізації робіт, послуг	30,31,36	702
1.4. Податок на додану вартість	30,31,36	703
1.5. Списання доходів на фінансові результати	701,702,703	64
2. Інші операційні доходи	701,702,703,	791
2.1. Від реалізації іноземної валюти		
2.2. Від реалізації інших оборотних активів	30,31,37	711
2.3. Від операційної оренди активів	30,31,36,37	712
2.4. Від операційної курсової різниці	30,31,36,37	713
2.5. Отримані пені, штрафи, неустойки	30,31,36,37	714
2.6. Відображення раніше списаних активів	30,31,36,37	715
2.7. Від списання кредиторської заборгованості	30,31,37	716
2.8. Від отриманих гарантів і субсидій	63,68	717
2.9. Отримані інші доходи від операційної діяльності	48	718
2.10. Списання інших доходів на фінансові результати	20,22,26,37	719
3. Фінансові доходи	71	79
3.1. Дивіденди отримані		
3.2. Відсотки отримані	30,31,37	731
3.3. Інші фінансові доходи	31,37	732
3.4. Списання фінансових доходів на фінансові результати	30,31,37	733
4. Інші доходи	73	792
4.1. Від реалізації фінансових інвестицій		
4.2. Від реалізації необоротних активів	30,31,36,37	741
4.3. Від реалізації майнових комплексів	30,31,36,37	742
4.4. Від неопераційних курсових різниць	30,31,36,37	743
4.5. Від безоплатно отриманих активів	30,31	744
4.6. Інші доходи від звичайної діяльності	20,28,30,31	745
4.7. Списання інших доходів на фінансові результати	20,28,30,31,37	746
5. Доходи від надзвичайних подій	74	79
5.1. Відшкодування збитків від надзвичайних подій		
5.2. Доходи від інших надзвичайних подій	30,31,37	752
5.3. Списання доходів від надзв. подій на фін. результати	30,31,37	753
	75	79

ТзОВ «Бумеранг» веде журнали-ордери, зокрема №11 та відповідні відомості для відображення доходів.

В цьому документі відображають:

36 "Розрахунки з покупцями та замовниками";

70 "Доходи від реалізації";

71 "Інший операційний дохід";

72 "Доходи від участі в капіталі";

73 "Інші фінансові доходи";

74 "Інші доходи";

74 "Надзвичайні доходи";

79 "Фінансові результати".

ТзОВ «Бумеранг» всі первинні дані заносить в реєстри:

форма 11.1 "Реєстр документів реалізації послуг (безготівкова форма)";

форма 11.2 "Реєстр документів реалізації послуг (за цінами реалізації)";

форма 11.3 "Реєстр документів реалізації послуг (за обліковими цінами)".

Узагальнення інформації за видами послуг відображають у відомостях:

форма 11.4 "Відомість аналітичного обліку реалізації послуг";

форма 11.7 "Відомість обліку реалізації через взаємний розрахунок";

форма 11.8 "Розрахунки з покупцями та замовниками".

Зазначені дані забезпечують прийняття рішень з достовірним способом інформативності про результат.

2.2. Облік результату іншої діяльності

Результат від зміни капіталу, як залученого, так й власного є фінансовим, тому викликає взаємодію доходів та витрат. На ТзОВ «Бумеранг» аналітика здійснюється за їхніми складовими (таб.2.2).

Таблиця 2.2

Облік доходів фін. діяльності

№ п/п	Зміст господарських операцій	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1.	Відображено доходи пов'язані із збільшенням частки інвестора в чистих активах об'єкта інвестування, зокрема внаслідок одержання асоційованими, спільними та дочірніми підприємствами прибутків або зростання їх власного капіталу внаслідок переоцінки необоротних активів та інвестицій	14 "Довгострокові фінансові інвестиції"	721 "Дохід інвестицій в асоційовані підприємства" 722 "Дохід від спільної діяльності" 723 "Дохід від інвестицій в дочірні підприємства"
2.	Списано доходи від участі в капіталі на фінансові результати	72 "Дохід від участі в капіталі"	792 "Результат фінансових операцій"

Відображення відбувається у послідовності:

Рах.73 "Інші фінансові доходи" → дивіденди, проценти

Кт 73 → сума доходу

Дт 73 → списання → доходів → рах.79.

За інвестиційних операцій задіюємо його об'єкти. Дані реєструємо в довідках щодо таких доходів.

Рах.72 "Дохід від участі в капіталі" → відображення здійснюється за методом участі в капіталі

Особливості можливих операцій інших фін. доходів в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Обліку інших фінансових доходів

№ п/п	Зміст господарських операцій	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1.	Відображені дивіденди, відсотки та інші доходи від фінансової діяльності	10 “Основні засоби” 11 “Інші необоротні матеріальні активи” 12 “Нематеріальні активи” 14 “Довгострокові фінансові інвестиції” 15 “Капітальні інвестиції” 20 “Виробничі запаси” 22 “Малоцінні та швидкозношувані предмети” 28 “Товари” 30 “Каса” 31 “Рахунки в банках” 34 “Короткострокові векселі одержані” 37 “Розрахунки з різними дебіторами”	731 “Дивіденди одержані” 732 “Відсотки одержані”
2.	Відображено інший фінансовий дохід, зокрема за здані в фінансову оренду необоротні активи	68 “Розрахунки за іншими операціями”	732 “Відсотки одержані”
3.	Відображено інші доходи від фінансових операцій при одержанні роялті	30 “Каса” 31 “Рахунки в банках”	733 “Інші доходи від фінансових операцій”
4.	Відображено дисконт за фінансовою інвестицією	14 “Довгострокові фінансові інвестиції” 35 “Поточні фінансові інвестиції”	733 “Інші доходи від фінансових операцій”
5.	Списано інші фінансові доходи на фінансові результати	73 “Інші фінансові доходи”	792 “Результат фінансових операцій”

Кт.72 " Дохід від участі в капіталі" → збільшення доходу

Дт 72 списання в порядку закриття рах.79

Розгортання інформації наведено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4.

Субрахунки до рах. 72 “Дохід від участі в капіталі”

№ субрахунку	Назва субрахунку	Характеристика
721	Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства	Для узагальнення інформації про доходи, пов’язані із збільшенням частки інвестора в чистих активах об’єкта інвестування, зокрема, внаслідок одержання асоційованими підприємствами прибутків або зростання власного капіталу асоційованих підприємств внаслідок інших подій (переоцінка необоротних активів та інвестицій).
722	Дохід від спільної діяльності	Для узагальнення інформації про доходи, пов’язані із збільшенням частки інвестора в чистих активах об’єкта інвестування, зокрема, внаслідок одержання спільними підприємствами прибутків або зростання їх власного капіталу внаслідок інших подій (переоцінка необоротних активів та інвестицій).
723	Дохід від інвестицій в дочірні підприємства	Для узагальнення інформації про доходи, пов’язані із збільшенням частки інвестора в чистих активах об’єкта інвестування, зокрема, внаслідок одержання дочірніми підприємствами прибутків або зростання їх власного капіталу внаслідок інших подій (переоцінка необоротних активів та інвестицій).

Розуміння результату визначає траєкторію розвитку, тому все що відображено на рах. 79 з необхідним ступенем деталізації є архіважливим.

Рахунок 79 "Фінансові результати" → призначений для обліку та відображення інформації про фінансові результати підприємства

*Кт.79 → відображення сум в порядку закриття рахунків обліку доходів
Дт.79 → відображення сум в порядку закриття рахунків обліку витрат та податку на прибуток*

Аналітичне розгортання дозволяє деталізувати результат:

субрахунок 791 "Фінансові результати" → призначений для обліку та відображення інформації про результати від основної діяльності підприємства

Кт.791 → відображення сума доходів від реалізації послуг
Дт.791 → відображення собівартості реалізованих послуг та інших витрат
рах. 90,92,93,94

Закриваючи рах. 79, всі залишки переносяться на рах.44:

закриття субрахунку 791 → прибуток :
Дт.791 → результат основної діяльності
Кт 441 → прибуток нерозподілений

закриття субрахунку 791 → збиток :
Дт 441 → непокриті збитки
Кт.791 → результат основної діяльності

Візуально ця схема предст. на рис. 2.2.

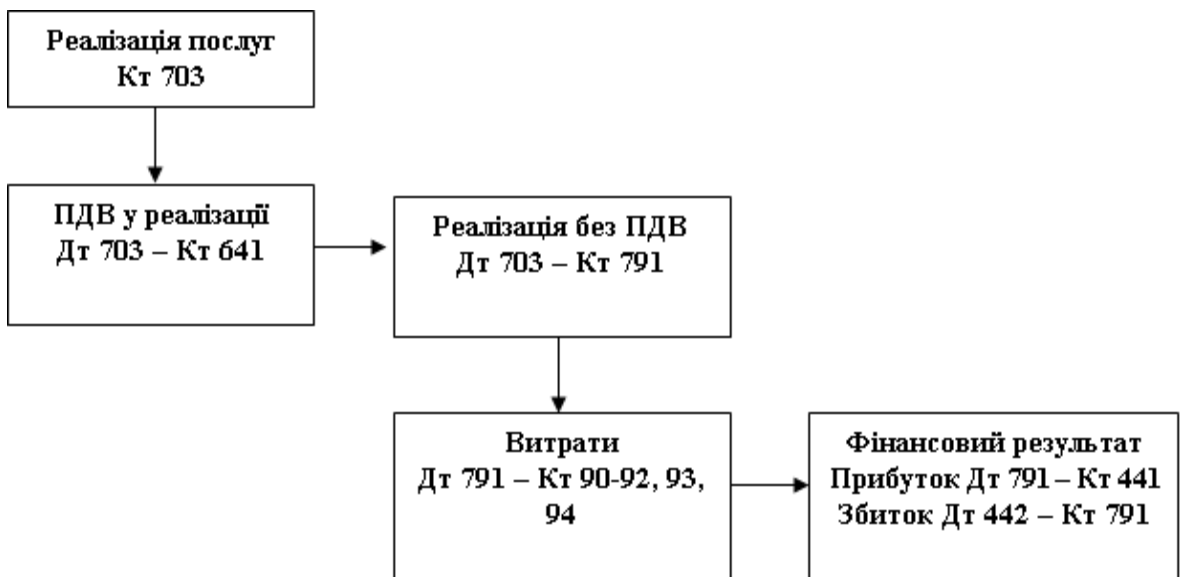

Рис. 2.2. Облік доходів, результатів

Отже, всі елементи результату списуються на рах. 79, що дозволяє зрозуміти тактику та визначити стратегію ТзОВ «Бумеранг».

Пропозицією щодо організації обліку ТзОВ «Бумеранг» є запровадження інформаційних систем, що спростило б рутинні операції. Загалом, найпростішим є встановлення програми «1С». Її конфігурація дозволила б

обліковувати елементи результату від перевезень з достатнім розгортанням та згортанням інформації. Можна також занести всі види витрат ТзОВ «Бумеранг» у довідник (основний перелік там вже є). Основні номенклатури при цьому: код та назва (рис. 2.3).

Рис. 2.3. Облік витрат конфігурація «1С»

Аналітика є повністю автоматизована, програма вибирає елементи та здійснює необхідні маніпуляції.

Для обчислення результату програма виконує наступні дії:

Документ "Фінансові результати" → паперового аналогу не має → відкривається в меню: "Документи → інші → фінансові результати" дозволяє закрити накопичені витрати

Використання цього електронного документу ТЗОВ «Бумеранг» дозволить закрити й деталізувати рах. як по горизонталі, так й вертикалі: за елементами; за статтями; визначити результат.

2.3. Організація контрольних процедур

Ефективність діяльності ТЗОВ «Бумеранг» можна виміряти показником прибутковості. Оскільки стабільний позитивний результат спроможний забезпечити розвиток. Класична схема його обчислення – це порівняння елементів. Прийняття рішень базується на даній інформації, через це процес є архіважливим для безпомилкових дій. Для ефективності в організації відображення результатів необхідно контролювати всі операції відповідно до зазначеної схеми (таб. 2.5).

Таблиця 2.5

Методика контролю

№ п/п	Етап перевірки	Процедура аудиту
1	Перевірка правильності визначення складу та розміру балансового прибутку	Перевірка правильності класифікації певних видів фінансових результатів та їх розрахунок відповідно до законодавчих документів
2	Перевірка визначення прибутку, що підлягає оподаткуванню	Встановлення правильності обліку певних витрат, на які збільшується або зменшується балансовий прибуток; визначення їх розміру
3	Перевірка податку на прибуток	Перевірка своєчасності та повноти сплати авансових платежів протягом кварталу та податку на прибуток за підсумками звітного періоду
4	Перевірка використання прибутку	Перевірка правильності здійснення реформації балансу в кінці звітного року; цільового використання нерозподіленого прибутку минулих років; повноти відображення у регістрах синтетичного обліку використання прибутку звітного року

Контролюючи результат, здійснюють перевірку за певними етапами та процедурами. Перераховуються показники, складові одержаного результату та правильність внесених даних.

Основні результатні дії, пов'язані із контролем – це перевірка складових дох. та витрат. Наступний етап – достовірність балансового прибутку. Схему контролю зображено на рис. 2.4.

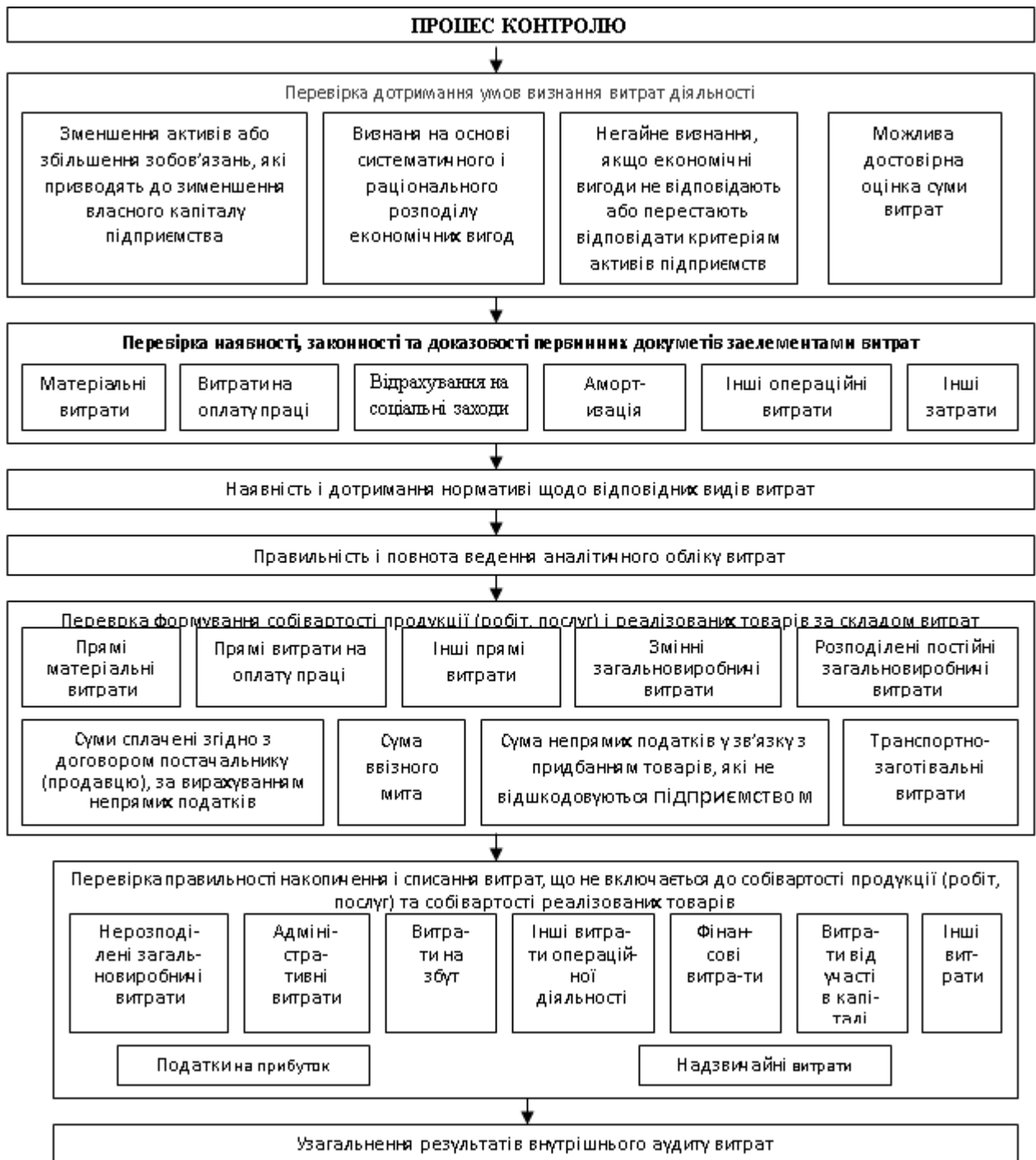

Рис. 2.4 Алгоритм внутрішнього контролю

Контролюючи результат, потрібно дотримуватися основних етапів для логічного підтвердження наявності чи спростування відсутності певних елементів результату.

Висновки до розділу 2

Ефективна організація забезпечує збалансованість управлінських рішень шляхом надання об'єктивної облікової інформації про результати. Позитивні результати – це показники стану діяльності та ефективності управління та є джерелом розвитку. Це складний обліково-контрольний об'єкт, тому потребує вдосконалення.

Ефективна організація обліку результатів забезпечує правильність рішень щодо акумуляції доходів та виникнення витрат. Це складні елементи обліково-контрольної діяльності, які потребують системного вдосконалення.

Прибуток є реальним відображенням фінансового стану компанії, оскільки він представляє інформацію про фактичний прибуток або збитки.

Розуміння результату визначає траєкторію розвитку, тому все що відображено на рах. 79 з необхідним ступенем деталізації є архіважливим.

Всі елементи результату списуються на рах. 79, що дозволяє зрозуміти тактику та визначити стратегію ТзОВ «Бумеранг».

Пропозицією щодо організації обліку ТзОВ «Бумеранг» є запровадження інформаційних систем, що спростило б рутинні операції. Загалом, найпростішим є встановлення програми «1С». Її конфігурація дозволила б обліковувати елементи результату від перевезень з достатнім розгортанням та згортанням інформації. Можна також занести всі види витрат ТзОВ «Бумеранг» у довідник (основний перелік там вже є). Основні номенклатури при цьому: код та назва. Аналітика є повністю автоматизована, програма вибирає елементи та здійснює необхідні маніпуляції.

Використання цього електронного документу ТзОВ «Бумеранг» дозволить закрити й деталізувати рах. як по горизонталі, так й вертикалі: за елементами; за статтями; визначити результат.

Ефективність діяльності ТзОВ «Бумеранг» можна виміряти показником прибутковості. Оскільки стабільний позитивний результат спроможний забезпечити розвиток. Класична схема його обчислення – це порівняння елементів. Прийняття рішень базується на даній інформації, через це процес є

архіважливим для безпомилкових дій. Для ефективності в організації відображення результатів необхідно контролювати всі операції відповідно до зазначеної схеми.

Контролюючи результат, здійснюють перевірку за певними етапами та процедурами. Перераховуються показники, складові одержаного результату та правильність внесених даних.

Основні результатні дії, пов'язані із контролем – це перевірка складових дох. та витрат. Наступний етап – достовірність балансового прибутку.

РОЗДІЛ 3

ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТЗОВ «БУМЕРАНГ»

3.1. Аналіз динаміки фінансових результатів

Відомості про прибутки чи збитки підприємства та основні дані для їхнього розрахунку наведені в звітності. Аналізуючи результати підприємства необхідно дослідити їх динаміку. Тому, нами вивчено зміни показників діяльності ТЗОВ «Бумеранг».

За даними фінансової звітності (додаток А, Б) ТЗОВ «Бумеранг» діагностовано динаміку його результатів (табл. 3.1).

Таблиця 3.1.

Динаміка фінансових результатів ТЗОВ «Бумеранг»

Показники	За звітний період, тис. грн.	За попередній період, тис. грн.	Відхилення (+, -)	
			абсолютне, тис. грн.	відносне, %
1	2	3	4	5
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	210,9	452,2	241,3	53,4
Інші операційні доходи	-	-	-	-
Інші доходи	190,8	57,3	-133,5	-232,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	193,4	228,4	35	15,32
Інші операційні витрати	108,8	127,1	18,3	14,4
Інші витрати	97,5	149,5	52	34,78
Разом витрати	399,7	505	105,3	20,85
Фінансові результати до оподаткування	2	4,5	2,5	55,6
Податок на прибуток	0,4	0,8	0,4	50
Чистий:				

Таким чином, ТЗОВ «Бумеранг» у 2020 році отримало загалом позитивний результат. Тобто, протягом періоду результати покращилися, у

їхньому складі відбувались різнопланові зміни: інші доходи значно знизились – склали 57,3 тис. грн. до 190,8 у попередньому періоді; обсяг витрат зростав та загалом дорівнював 149,5 тис. грн. у 2020 р. В структурі витрат домінували виробничі витрати у складі собівартості, що становили 228,4 тис. в 2020 р. та 193,4 тис. грн. в попередньому, відповідне відхилення склало – 15,32%. та інші витрати (збільшився на 135,7%) Значний приріст за звітний період. Загрозливим є зниження інших доходів та значний ріст інших витрат, закорема: у 2020 р. інші доходи зменшилися на 133,5 тис. грн. або 232,9 %, а інші витрати – збільшилися на 52 тис. грн.. та склали – 149,5 тис. грн.

Загалом результат ТзОВ «Бумеранг» є позитивним, але його значення говорить про сповільнення тенденцій росту за розглянутим періодом: у 2020 р. – 1,6 тис. грн., у 2019 р. – 3,7 тис. грн., у 2018 – 5,3 тис.грн., що потребує детального вивчення.

Результат формується через порівняння доходів з витратами. Свме вони є фундаментом результату. Складовими доходів на ТзОВ «Бумеранг» є: інші доходи та чистий дохід. Відповідно витрати узагальнюють: собівартість або виробничі витрати; інші операційні та інші витрати.

Оцінку доходів нами здійснено через вивчення їх структури та її порівняння 2020 р. з 2019 та 2018 р., діагностування змін у структурі. Для цього нами оцінено доходи ТзОВ «Бумеранг» (таб. 3.2).

Таблиця 3.2

Структура доходів ТзОВ «Бумеранг»

Показники	За попередній період		За звітний період		Відхилення	
	сума, тис. грн.	струк-тура, %	сума, тис. грн.	струк-тура, %	суми, тис. грн.	струк-тури, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	452,2	88,7	210,9	52,5	-241,3	-36,2
Інші операційні доходи	-	-	-	-	-	-
Інші доходи	57,3	11,3	190,8	47,5	133,5	36,2
Разом доходів	509,5	100	401,7	100	107,8	-

На ТзОВ існують тенденції щодо зниження абсолютного виразу доходів на 107,8 тис. грн. Коливання відбуваються в структурі інших доходів – вони

зросли в 2020 р. на 36,2% або на 133,5 тис. грн., що свідчить про переорієнтацію товариства на іншу діяльність. Негативною є динаміка чистого доходу для ТзОВ «Бумеранг», яка постійно знижується й у 2020 р. досягла 210,7 тис. грн., що на 241,3 тис. грн. або на 36,2 % менше.

Оцінку результату нами здійснюючи не відокремлено за складовими (окремо доходи й витрати), а порівнюючи їх; вивчаючи зміни та їхні тенденції. В структурі ТзОВ «Бумеранг» мали місце інші операційні та інші витрати; домінуючими були виробничі витрати (таб. 3.3).

Таблиця 3.3

Структура витрат і вирахувань ТзОВ «Бумеранг»

Показники	За попередній період		За звітний період		Відхилення	
	сума, тис. грн.	струк-тура, %	сума, тис. грн.	струк-тура, %	суми, тис. грн.	струк-тури, %
1	2	3	4	5	6	7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	193,4	228,4	35	15,32	193,4	228,4
Інші операційні витрати	108,8	127,1	18,3	14,4	108,8	127,1
Інші витрати	97,5	149,5	52	34,78	97,5	149,5
Податок на прибуток	0,8	0,16	0,4	0,1	-0,4	-0,06
Разом витрат і вирахувань	505,8	100	400,1	100	-105,7	0

Значення витрат ТзОВ «Бумеранг» у різних вимірах в 2020 р. зростали: найбільше зросли виробничі витрати – на 193,4 тис. грн. бо 228,4% через інфляційні фактори та неефективну логістику. Зазнали зростання й інші операційні витрати на 108,8 тис. грн. або 127,1%. Товариство здійснює спроби поєднання діяльності з іншими сферами (з транспортних на пасажирські перевезення). Таким чином, у структурі витрат відбуваються коливання у бік зменшення, які у 2020 р. склали 105,7 тис. грн.

Структура доходів і витрат нам дозволила побачити загальні тенденції у фін. стані товариства. Але детальніший їх розгляд здійснено через зміни. Саме оцінка факторів зміни прибутку знаходиться під впливом різних факторів.

Такий інструмент в аналітиці розглядають за моделлю:

$$\text{узагальнюючий фактор зміни чистого прибутку} = \Delta\text{ЧП} = \Delta D_c - \Delta B_c, \quad (3.1)$$

ΔD_c – зміна абсолютної величини доходів підприємства в звітному періоді порівняно з попереднім періодом чи плановим показником,

ΔB_c – зміна абсолютної величини витрат і вирахувань підприємства в звітному періоді порівняно з попереднім періодом чи плановим показником.

Використавши оціночні показники доходів та витрат ТзОВ «Бумеранг» (дані попередніх таблиць) нами діагностовано результат товариства (табл. 3.4).

Таблиця 3.4.

Динаміка чистого прибутку ТзОВ «Бумеранг»

Показники	За попередній період, тис. грн.	За звітний період, тис. грн.	Відхилення (+, —)	
			абсолютне, тис. грн.	відносне, %
Доходи	509,5	401,7	-107,8	-26,8
Витрати і вирахування	505	399,7	-105,3	-26,3
Чистий прибуток (збиток)	3,7	1,6	-2,1	131,2

Оцінка чистого прибутку говорить про над швидкі темпи його зниження (131,2%). Цей показник є значно більшим за темпи зниження витрат. Тобто зниження прибутку відбулось під впливом факторів зниження і доходу і витрат: зниження доходів на 107,8 тис. грн. або 26,8% та витрат на 105,3 тис. грн. або 26,3%. Причинами цієї ситуації є зниження обсягу реалізації ТзОВ «Бумеранг».

Деталізація факторів впливу на коливання прибутку здійснена за моделлю:

$$\begin{aligned} \Delta\text{ЧП} &= (\Delta D_o + \Delta D_i + \Delta D_\phi + \Delta D_n) - (\Delta B_o + \Delta B_i + \Delta B_\phi + \Delta B_n) = \\ &= (\Delta D_o - \Delta B_o) + (\Delta D_i - \Delta B_i) + (\Delta D_\phi - \Delta B_\phi) + (\Delta D_n - \Delta B_n) \end{aligned}, \quad (3.2)$$

де "о", "і", "ф", "н" – види діяльності : операційної, фінансової, інвестиційної.

Фундаментальним елементом результату ТзОВ «Бумеранг» є результат операційної діяльності. Це його основна діяльність щодо транспортних перевезень та базова складова прибутку. Тому, ми зосередились на пошуку резерві його зростання, використовуючи факторну модель:

$$\Delta\Pi(З)_o = \Delta\text{ЧД} - \Delta C_p + \Delta\text{ДО}_i - \Delta B_a - \Delta B_s - \Delta\text{ВО}_i, \quad (3.3)$$

де

$\Delta\Pi(З)_o$ – зміна абсолютної величини прибутку;

$\Delta\text{ЧД}$, ΔC_p , $\Delta\text{ДО}_i$, ΔB_a , ΔB_s , $\Delta\text{ВО}_i$ – зміна абсолютної величини доходу.

Дана методика дозволила діагностувати складові результату детальніше та виявити приховані резерви його зростання через зміну узагальнюючих факторів; вплив факторів на зміни.

3.2. Обґрунтування показників рентабельності ТзОВ «Бумеранг»

Рентабельність – показник результату, його складових. Для його розрахунку ми використали дані про прибуток та певний базовий показник (інформація про доходи, витрати чи ресурси для отримання результату). Відповідно, нами розглянуто кілька показників: рентабельність капіталу, реалізації та активів.

Джерелом інформації є звітність ТзОВ «Бумеранг». Насамперед ми діагностували складові показника рентабельності діяльності, якими є доходи та витрати:

— k_{pe} – валова рентабельність продукції

$$k_{pe} = \frac{\Pi_e}{\text{ЧД}}, \quad (3.4)$$

За даними ТзОВ «Бумеранг» розраховано:

$$\text{у 2019 році: } k_{p\phi} = \frac{\Pi_{\phi}}{\text{ЧД}} = \frac{1422}{9000} = 0.16$$

$$\text{у 2020 році: } k_{p\phi} = \frac{\Pi_{\phi}}{\text{ЧД}} = \frac{1635}{7923} = 0.21$$

k_{po} – операційна рентабельність :

$$k_{po} = \frac{\Pi_o}{\text{ЧД}}, \quad (3.5)$$

Для ТзОВ «Бумеранг» показник операційної рентабельності:

$$\text{у 2019 році: } k_{po} = \frac{\Pi_o}{\text{ЧД}} = \frac{53}{9000} = 0.006$$

$$\text{у 2020 році: } k_{po} = \frac{\Pi_o}{\text{ЧД}} = \frac{116}{7923} = 0.015$$

$k_{p\text{чо}}$ – чиста рентабельність продукції :

$$k_{p\text{чо}} = \frac{\Pi_{\text{чо}}}{\text{ЧД}} = \frac{\Pi_o \times (1 - c_{nn})}{\text{ЧД}}, \quad (3.6)$$

Для ТзОВ «Бумеранг» показник очистої рентабельності:

$$\text{у 2019 році: } k_{p\text{чо}} = \frac{\Pi_{\text{чо}}}{\text{ЧД}} = \frac{\Pi_o \times (1 - c_{nn})}{\text{ЧД}} = \frac{53 \times (1 - 0.21)}{9000} = 0.005$$

$$\text{у 2020 році: } k_{p\text{чо}} = \frac{\Pi_{\text{чо}}}{\text{ЧД}} = \frac{\Pi_o \times (1 - c_{nn})}{\text{ЧД}} = \frac{116 \times (1 - 0.21)}{7923} = 0.012$$

Обчислені показники є індикаторами величини прибутку, отриманого ввід реалізації, прояв ефективності основної діяльності.

Нами також діагностовано рентабельність продукції:

$$k_{pч} = \frac{ЧП}{ЧД}, \quad (3.7)$$

Для ТзОВ «Бумеранг» рентабельність основної діяльності:

$$\text{у 2019 році: } k_{pч} = \frac{283}{9000} = 0.031$$

$$\text{у 2020 році: } k_{pч} = \frac{-21}{7923} = -0.003$$

Для підвищення достовірності оцінено рентабельність послуг ТзОВ «Бумеранг». Тоюто залежність результату від витрат:

k_p^c – валова рентабельність продукції за виробничими витратами:

$$k_p^c = \frac{\Pi_6}{C_p}, \quad (3.8)$$

Для ТзОВ «Бумеранг»:

$$\text{у 2019 році: } k_p^c = \frac{1422}{7439} = 0.19$$

$$\text{у 2020 році: } k_p^c = \frac{1635}{6160} = 0.26$$

k_{po}^{63} – операційна рентабельність продукції за витратами на надання послуг):

$$k_{po}^{63} = \frac{\Pi_o}{C_p + B_a + B_3}, \quad (3.9)$$

де B_a – адмін.. витрати; B_3 – збутові витрати.

Для ТзОВ «Бумеранг»:

$$\text{у 2019 році: } k_{po}^{63} = \frac{53}{7439 + 824 + 173} = 0.006$$

$$\text{у 2020 році: } k_{po}^{63} = \frac{116}{6160 + 872 + 167} = 0.016$$

$k_{p^{чo}}^{63}$ – чиста операційна рентабельність за витратами):

$$k_{p^{чo}}^{63} = \frac{\Pi_{чo}}{C_p + B_a + B_3} = \frac{\Pi_o(1 - c_{nn})}{C_p + B_a + B_3}, \quad (3.10)$$

Для ТзОВ «Бумеранг»:

$$\text{у 2019 році: } k_{p^{чo}}^{63} = \frac{53(1 - 0.21)}{7439 + 824 + 173} = \frac{41.87}{8436} = 0.005$$

$$\text{у 2020 році: } k_{p^{чo}}^{63} = \frac{116(1 - 0.21)}{6160 + 872 + 167} = \frac{91.64}{7199} = 0.013$$

Оцінюючи рентабельність послуг розрахунки здійснено за формулою:

$$k_{pi} = \frac{y_i - c_i}{c_i}, \quad (3.11)$$

де k_{pi} – рентабельність одиниці послуг;

y_i – ціна одиниці послуг;

c_i – собівартість одиниці послуг.

Оцінка полягає у дослідженні динаміки та факторів рентабельності, здійснюючи пошук його резервів. Вплив факторів – це зміна чистого доходу; собів.послуг; зміна цін, якості тощо.

Перша характерна ознака факторів, пов'язана із доходами:

$$k_{p^в} = \frac{ЧД - C_p}{ЧД}, \quad (3.12)$$

За даними ТзОВ «Бумеранг» оцінено валову рентабельність (табл. 3.5). також досліджено для ТзОВ «Бумеранг» вплив чистого доходу й собівартості на зміни в його структурі.

Таблиця 3.5

Рентабельність ТЗОВ «Бумеранг» за валовим прибутком

Показник	За попередній період	За звітний період	Відхилення (+, -)	
			абсолютне	відносне, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	454,2	210,9	-243,3	-115,4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	228,4	193,4	-35	-18,1
Валовий прибуток, тис. грн.	3,7	1,6	-2,1	-131,25
Валова рентабельність продукції, %	0,5	0,08	-0,42	-

Зміни валової рентабельності ТЗОВ «Бумеранг» діагностовано методом підстановок факторів: доходу та собівартості.

Результативні показники:

$$k_{pв(о)} = \frac{210,9 - 193,4}{210,9} \times 100 = 16,05\% ;$$

$$k_{pв(с)} = \frac{193,4 - 210,9}{193,4} \times 100 = 4,57\% ;$$

$$k_{pв(о)} = \frac{193,4 - 1,6}{193,4} \times 100 = 20,97\% .$$

Вплив факторів на зміну валової рентабельності продукції:

$$\text{вплив зміни чистого доходу} \rightarrow \Delta k_{pв(ЧД)} = 4,57 - 16,05 = -9,47\% ;$$

—вплив зміни собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг):

$$\text{вплив зміни собівартості} \rightarrow \Delta k_{pв(СР)} = 20,97 - 4,57 = 12,4\% ;$$

$$\text{сукупність факторів} \rightarrow \Delta k_{pв} = -9,47 + 12,4 = 3,85\%$$

Таким чином, рентабельність послуг ТЗОВ «Бумеранг» збільшилась на 3,85 через зниження собівартості на 35 тис. грн. або понад 18%. Даний фактор дорівнював 12,4%. Такі тенденції тотожні рішенням щодо зменшення собівартості. Це дозволилось підвищити рентабельність майже в чотири рази.

3.3. Діагностика рентабельності ТзОВ «Бумеранг» за окремими факторами

Для оцінки інвестицій або вкладеного капіталу з отриманим прибутком слід діагностувати «показник рентабельності капіталу».

Базовими для розрахунку для ТзОВ «Бумеранг» є звітні дані щодо активів, капіталу та інцест. капітану. Але ефект визначено через чистий прибуток. Проте, така методика не є істиною. Тому використовується різні розрахункові гіпотези щодо рентабельності капіталу.

Оцінку рентабельності ресурсів з точки зору масового стекхолдера здійснено через операційну рентабельність активів:

$$k_{pv}^o = \frac{\Pi_o}{A}, \quad (3.13)$$

Π_o – прибуток від операційної діяльності;

$\bar{A}$ – вартісна оцінка активів (середня величина).

В спеціалізованій літературі така методика названа – «коефіцієнтом операційної рентабельності активів». Ми вважаємо цей показник узагальнюючим щодо рентабельності. З його допомогою ми оцінили майновий потенціал ТзОВ «Бумеранг». Зростання цього показника – свідчення позитивної динаміки.

Аналізуючи фінансові позиції ТзОВ «Бумеранг» використано «показник чистої рентабельності активів» (k_{pv}^c). Він допомагає зрозуміти тенденції економічної рентабельності, доцільності інвестування в активи та їхньої окупності:

$$k_{pv}^c = \frac{ЧП}{A}, \quad (3.14)$$

$ЧП$ – загальна сума чистого прибутку.

Зазначений показник – індикатор генерування активів товариства або дохідність від інвестування в активи. Цей показник має назву Дюпона. Рентабельність в цьому випадку ми оцінюємо за різновидами задіяних активів; видами капіталу чи об'єктами інвестування. Сукупність таких індикаторів ми об'єднали в зазначеній моделі:

$$k_{pa}^c = \frac{ЧП \times ЧД}{A \times ЧД} = \frac{ЧП}{ЧД} \times \frac{ЧД}{A} = k_{pc} \times k_{oa}, \quad (3.15)$$

k_{pc} – чиста рентабельність основної діяльності ;

k_{oa} – коефіцієнт оборотності активів .

Дана модель демонструє співвідношення виділених факторів рентабельності (активів та діяльності загалом). Рентабельність активів – свідчить про ділову активність, а рентабельність діяльності – прибутковість. Відповідно чиста рентабельність – є акумулюванням поєднаних ознак. Методика підстановок до моделі доцільніше відобразить індикативність факторів.

Для ТЗОВ «Бумеранг» ми оцінили індикативність впливу рентабельності активів на зміни чистої рентабельності й коливання оборотності (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Факторний аналіз рентабельності активів

Показник	За попередній період	За звітний період	Відхилення (+, -)	
			абсолютне	відносне, %
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	454,2	210,9	-243,3	-115,4
Чистий прибуток, тис. грн.	3,7	1,6	-2,1	-131,25
Середня вартість активів, тис. грн.	5256,1	5350,2	94,1	1,76
Чиста рентабельність основної діяльності, %	3,19	-0,27	-2,92	-
Коефіцієнт оборотності активів, обороти	3,38	3,15	-0,23	-
Чиста рентабельність активів, %	10,78	-0,85	-11,63	-

Вплив виділених факторів для ТЗОВ «Бумеранг»:

$$k_{pa(0)}^u = k_{pч(0)} \times k_{oa(0)} = 3,19 \times 3,38 = 10,78\%;$$

$$\Delta k_{pч} = k_{pч(1)} - k_{pч(0)} = -0,27 - 3,19 = -3,46\%;$$

$$\Delta k_{oa} = k_{oa(1)} - k_{oa(0)} = 3,15 - 3,38 = -0,23 \text{ оборота.}$$

Зміна факторів «рентабельності активів»:

$$k_{pa(\Delta k_{pч})}^u = \Delta k_{pч} \times k_{oa(0)} = -2,92 \times 3,38 = -8,67\%;$$

Зміна цього фактору через прискорення оборотності активів:

$$k_{pa(\Delta k_{oa})}^u = k_{pч(1)} \times \Delta k_{oa} = -0,27 \times 0,23 = -0,06\%;$$

Загальний вплив факторів:

$$k_{pa}^u = -8,67 + (-0,06) = -8,75\%.$$

Отже, для ТЗОВ «Бумеранг» рентабельність активів зменшилась на 8,75%, що спричинило вплив фактора рентабельності діяльності на 8,67% та повільнішого обертання активів на 0,06%.

Висновки до розділу 3

Нами вивчено зміни показників діяльності ТЗОВ «Бумеранг». ТЗОВ «Бумеранг» у 2020 році отримало загалом позитивний результат. Тобто, протягом періоду результати покращилися, у їхньому складі відбувались різнопланові зміни: інші доходи значно знизились – склали 57,3 тис. грн. до 190,8 у попередньому періоді; обсяг витрат зростає та загалом дорівнює 149,5 тис. грн. у 2020 р. В структурі витрат домінували виробничі витрати у складі собівартості, що становили 228,4 тис. в 2020 р. та 193,4 тис. грн. в

попередньому, відповідне відхилення склало – 15,32%. та інші витрати (збільшився на 135,7%) Значний приріст за звітний період. Загрозливим є зниження інших доходів та значний ріст інших витрат, закорема: у 2020 р. інші доходи зменшились на 133,5 тис. грн. або 232,9 %, а інші витрати – збільшилися на 52 тис. грн.. та склали – 149,5 тис. грн.

Загалом результат ТзОВ «Бумеранг» є позитивним, але його значення говорить про сповільнення тенденцій росту за розглянутим періодом: у 2020 р. – 1,6 тис. грн., у 2019 р. – 3,7 тис. грн., у 2018 – 5,3 тис.грн., що потребує детального вивчення.

На ТзОВ існують тенденції щодо зниження абсолютного виразу доходів на 107,8 тис. грн. Коливання відбуваються в структурі інших доходів – вони зросли в 2020 р. на 36,2% або на 133,5 тис. грн., що свідчить про переорієнтацію товариства на іншу діяльність. Негативною є динаміка чистого доходу для ТзОВ «Бумеранг», яка постійно знижується й у 2020 р. досягла 210,7 тис. грн., що на 241,3 тис. грн. або на 36,2 % менше.

Значення витрат ТзОВ «Бумеранг» у різних вимірах в 2020 р. зростали: найбільше зросли виробничі витрати – на 193,4 тис. грн. бо 228,4% через інфляційні фактори та неефективну логістику. Зазнали зростання й інші операційні витрати на 108,8 тис. грн. або 127,1%. Товариство здійснює спроби поєднання діяльності з іншими сферами (з транспортних на пасажирські перевезення). Таким чином, у структурі витрат відбуваються коливання у бік зменшення, які у 2020 р. склали 105,7 тис. грн.

Оцінка чистого прибутку говорить про над швидкі темпи його зниження (131,2%). Цей показник є значно більшим за темпи зниження витрат. Тобто зниження прибутку відбулось під впливом факторів зниження і доходу і витрат: зниження доходів на 107,8 тис. грн. або 26,8% та витрат на 105,3 тис.грн. або 26,3%. Причинами цієї ситуації є зниження обсягу реалізації ТзОВ «Бумеранг».

Таким чином, рентабельність послуг ТзОВ «Бумеранг» збільшилась на 3,85через зниження собівартості на 35 тис. грн. або понад 18%. Даний фактор

дорівнював 12,4%. Такі тенденції тотожні рішенням щодо зменшення собівартості. Це дозволило підвищити рентабельність майже в чотири рази.

Для оцінки інвестицій або вкладеного капіталу з отриманим прибутком слід діагностувати «показник рентабельності капіталу».

Базовими для розрахунку для ТзОВ «Бумеранг» є звітні дані щодо активів, капіталу та інцест. капітану. Але ефект визначено через чистий прибуток. Проте, така методика не є істиною. Тому використовується різні розрахункові гіпотези щодо рентабельності капіталу.

Отже, для ТзОВ «Бумеранг» рентабельність активів зменшилась на 8,75%, що спричинило вплив фактора рентабельності діяльності на 8,67% та повільнішого обертання активів на 0,06%.

РОЗДІЛ 4

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

4.1. Оцінка стану охорони праці на підприємстві

На підприємстві створена служба охорони праці, яка діє на підставі положення про службу охорони праці на підприємстві, у якому деталізовано найважливіші правила та норми.

Зокрема, норми мікроклімату ґрунтуються на приведених в ГОСТ 12.1.005-88 «Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до повітря робочої зони» та ДНАОП 0.03.-3.15-86 «Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень №4088-86 та ДСН 3.3.6.042-99».

Таблиця 4.1

Нормовані параметри мікроклімату для приміщень з ВДТ та ПЕОМ

Пора року	Категорія робіт згідно з ГОСТ 12.1- 005-88	Температура повітря, град. С	Відносна вологість повітря, %	Швидкість руху повітря, м/с
		оптимальна	оптимальна	оптимальна
Холодна	легка-1 а	22 – 24	40 – 60	0,1
	легка-1 б	21 – 23	40 – 60	0,1
Тепла	легка-1 а	23 – 25	40 – 60	0,1
	легка-1 б	22 – 24	40 – 60	0,2

Для підтримки допустимих значень мікроклімату та концентрації позитивних та негативних іонів в офісі передбачено установки (прилади) зволоження (штучної іонізації) та кондиціонування повітря.

Офісне приміщення підприємстві обладнане ЕОМ у кількості 6 одиниць, принтерами, ксероксами, тому воно обладнане системами опалення, кондиціонування повітря та припливно-витяжною вентиляцією.

На підприємстві (офіс) передбачена система припливно-витяжної вентиляції. Система проєктована згідно діючих норм та правил, а також змонтована та введена в експлуатацію згідно затвердженого проєкту. На

підприємстві створена централізована система кондиціонування повітря, а також система опалення.

Таблиця 4.2

Норми подачі свіжого повітря в офісне приміщення

Характеристика приміщення	Об'ємна витрата свіжого повітря, що подається в приміщення, м ³ /на одну людину в годину
Об'єм до 20м ³ на людину	Не менше 30
20,40 м ³ на людину	Не менше 20
Більше 40м ³ на людину	Природна вентиляція

Найбільш повно вище перерахованим вимогам відповідає система кондиціонування повітря, яка також застосовується на підприємстві. За допомогою кондиціонерів створюються і автоматично підтримуються у офісному приміщенні задані параметри повітряного середовища. Кондиціонери встановлені згідно норм та правил.

Для удосконалення системи охорони праці на ТзОВ «Бумеранг»роботодавець зобов'язаний створити на робочому місці в кожному структурному підрозділі умови праці відповідно до нормативно-правових актів, а також забезпечити додержання вимог законодавства щодо прав працівників у галузі охорони праці.

З цією метою роботодавець слід забезпечувати функціонування системи управління охороною праці, а саме:

- створити відповідні служби і призначає посадових осіб, які забезпечують вирішення конкретних питань охорони праці, затверджує інструкції про їх обов'язки, права та відповідальність за виконання покладених на них функцій, а також контролює їх додержання;

- розробити за участю сторін колективного договору і реалізує комплексні заходи для досягнення встановлених нормативів та підвищення існуючого рівня охорони праці;

- забезпечити виконання необхідних профілактичних заходів відповідно до обставин, що змінюються;

- впровадити прогресивні технології, досягнення науки і техніки, засоби механізації та автоматизації виробництва, вимоги ергономіки, позитивний досвід з охорони праці тощо;
- забезпечити належне утримання будівель і споруд, виробничого обладнання та устаткування, моніторинг за їх технічним станом;
- забезпечити усунення причин, що призводять до нещасних випадків, професійних захворювань, та здійснення профілактичних заходів, визначених комісіями за підсумками розслідування цих причин;
- організувати проведення аудиту охорони праці, лабораторних досліджень, умов праці, оцінку технічного стану виробничого обладнання та устаткування, атестацій робочих місць на відповідність нормативно-правовим актам з охорони тощо.

4.2. Розроблення заходів щодо підвищення стійкості роботи суб'єкта господарювання в умовах застосування зброї масового ураження

Одним із основних завдань забезпечення життєдіяльності у надзвичайних ситуаціях є проведення заходів, скерованих на підвищення стійкості роботи об'єкту у надзвичайних ситуаціях.

Під стійкістю роботи промислового об'єкту розуміють здатність його у надзвичайних ситуаціях випускати продукцію в запланованому об'ємі та номенклатурі, а при отриманні пошкоджень, руйнувань або порушенні зв'язків по кооперації, відновлювати виробництво в мінімальні терміни.

Під стійкістю роботи об'єктів, які безпосередньо не виробляють матеріальні цінності, розуміють здатність виконувати свої функції у надзвичайних ситуаціях.

Стійкість промислового підприємства складається з:

а) стійкості інженерно-технічного комплексу (будівель, споруд, систем енерго-газо- та водопостачання і каналізації, технологічного обладнання) до дій

сил стихійних явищ природи, аварій та катастроф, а у воєнний час - вражаючих факторів зброї масового ураження;

б) стійкості виробничої діяльності об'єкту (захист виробничого персоналу, надійність систем управління, постачання, спроможність відновлення роботи в короткі терміни.

Чинники, які впливають на стійкість роботи ОГ в умовах надзвичайних ситуацій:

– розташування ОГ відносно джерела руйнівного (вражаючого) впливу: хімічно небезпечний об'єкт, об'єкт атомної енергетики, склади НХР, район, який загрожує катастрофічним затопленням, селевим потоком і ін.;

– підготовленість об'єкту (розробка плану заходів) на випадок аварії, катастрофи, стихійних лих, характерних для даного району;

– надійність захисту робітників і службовців;

– здатність інженерно-технічного комплексу протистояти в певній мірі діям сил стихійних явищ природи, аварій та катастроф, а у воєнний час вражаючих факторів зброї масового ураження;

– надійність систем постачання об'єкту всім необхідним для виробництва продукції (сировиною, паливом, водою, газом, комплектуючими виробами і т.д.)

– стійкість і неперервність управління виробництвом, силами і засобами забезпечення життєдіяльності у надзвичайних ситуаціях;

– підготовленість об'єкту до ведення рятувальних та інших невідкладних робіт по відновленню пошкодженого виробництва.

Особлива увага повинна бути приділена забезпеченню укриттям всіх працюючих у захисних спорудженнях. З цією метою розробляється план нагромадження і будівництва необхідної кількості захисних споруджень; у випадку недостачі сховищ, які відповідають сучасним вимогам, у ньому передбачається укриття робітників та службовців у швидкостворюваних сховищах.

При проектуванні і будівництві нових цехів підвищення стійкості може бути досягнуто застосуванням для несучих конструкцій високоміцних і легких матеріалів (легованих сталей, алюмінієвих сплавів). Великий ефект досягається застосуванням для каркасних будинків полегшених конструкцій стінового заповнення і збільшенням світлових прорізів шляхом використання скла, панелей з пластиків й інших матеріалів, що легко руйнуються; їх руйнування при впливі ударної хвилі зменшує тиск на каркас споруди, а уламки таких матеріалів спричиняють набагато менші збитки устаткуванню. Також ефективний спосіб застосування панелей, що повертаються: легкі панелі на шарнірах кріпляться до каркасів колон споруд, від впливу динамічних навантажень вони розвертаються, що значно знижує дія ударної хвилі на несучі конструкції.

При будівництві і реконструкції промислових споруд необхідно застосовувати легкі, вогнестійкі покрівельні матеріали, полегшені міжповерхові перекриття і сходові марші, підсилюючи їх кріплення до балок. Обвалення цих матеріалів і конструкцій принесе меншу шкоду устаткуванню, ніж важких залізобетонних.

При загрозі надзвичайної ситуації в найбільш відповідальних спорудах доцільно ввести додаткові опори для зменшення прольотів, підсилити найбільш слабкі вузли й окремі елементи несучих конструкцій; наприклад, високі споруди (труби, щогли, колони) закріплюються відтяжками, розрахованими на навантаження, які створюються впливом швидкісного напору повітря ударної хвилі ядерного вибуху, а для інших конструкцій можна спорудити бетонні чи металеві пояси, які підвищують їх твердість.

Таким чином, підвищення стійкості роботи об'єкту народного господарської діяльності у надзвичайних ситуаціях досягається завчасним проведенням комплексу організаційних заходів, інженерно-технічних та технологічних, скерованих на максимальне зниження впливу сил стихійних явищ природи, аварій та катастроф, а у воєнний час вражаючих факторів зброї масового ураження.

Висновки до розділу 4

Для удосконалення системи охорони праці на підприємств і роботодавця зобов'язаний створити на робочому місці в кожному структурному підрозділі умови праці відповідно до нормативно-правових актів, а також забезпечити додержання вимог законодавства щодо прав працівників у галузі охорони праці.

Одним із основних завдань забезпечення життєдіяльності у надзвичайних ситуаціях є проведення заходів, скерованих на підвищення стійкості роботи об'єкту у надзвичайних ситуаціях.

Під стійкістю роботи промислового об'єкту розуміють здатність його у надзвичайних ситуаціях випускати продукцію в запланованому об'ємі та номенклатурі, а при отриманні пошкоджень, руйнувань або порушенні зв'язків по кооперації, відновлювати виробництво в мінімальні терміни.

Таким чином, підвищення стійкості роботи об'єкту народного господарської діяльності у надзвичайних ситуаціях досягається завчасним проведенням комплексу організаційних заходів, інженерно-технічних та технологічних, скерованих на максимальне зниження впливу сил стихійних явищ природи, аварій та катастроф, а у воєнний час вражаючих факторів зброї масового ураження.

При виникненні осередку хімічного ураження негайно оповіщаються робітники, службовці та населення, які опинилися в зоні зараження і в районах, яким загрожує небезпека зараження. Висилається радіаційна, хімічна і медична розвідка для уточнення місця, часу, типу і концентрації СДОР, визначення межі осередку ураження (зони зараження) та напрямку розповсюдження зараженого повітря. Готуються формування для проведення рятувальних робіт. На підставі даних, отриманих від розвідки та інших джерел, начальник ЦО об'єкта приймає рішення, особисто організовує проведення рятувальних робіт і заходів щодо ліквідації хімічного зараження.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

ТзОВ «Бумеранг» - це юридична особа, яка надає автотранспортні послуги. Основними активами, які причетні до формування результатів товариства є автомобілі, включені до необоротних активів.

У досліджуваному періоді основні засоби склали найбільшу вагу в необоротних, зокрема на 100 %. Але тенденції динаміки були негативними, у 2019р. їх вартість зменшилась на 17,8 %, а у 2020 р. – на 5,1% у порівнянні із попередніми. Загалом, вартість необоротних активів у 2020 р.щодо 2019 р. зменшилась на 297,9 тис. грн. або 4,9%, а у 2019 році щодо 2018 року знизилась на 71,2 тис. грн.. або 17,5%. Такі тенденції говорять про зниження ліквідності капіталу. Особливості діяльності ТзОВ «Бумеранг» свідчать про необхідність придбання нового автотранспорту для зростання його мобільності та конкурентоздатності.

Ефективна організація забезпечує збалансованість управлінських рішень шляхом надання об'єктивної облікової інформації про результати. Позитивні результати – це показники стану діяльності та ефективності управління та є джерелом розвитку. Це складний обліково-контрольний об'єкт, тому потребує вдосконалення. Це складні елементи обліково-контрольної діяльності, які потребують системного вдосконалення.

Прибуток є реальним відображенням фінансового стану компанії, оскільки він представляє інформацію про фактичний прибуток або збитки. Розуміння результату визначає траєкторію розвитку, тому все що відображено на рах. 79 з необхідним ступенем деталізації є архіважливим. Всі елементи результату списуються на рах. 79, що дозволяє зрозуміти тактику та визначити стратегію ТзОВ «Бумеранг».

Пропозицією щодо організації обліку ТзОВ «Бумеранг» є запровадження інформаційних систем, що спростило б рутинні операції. Загалом, найпростішим є встановлення програми «1С». Її конфігурація дозволила б обліковувати елементи результату від перевезень з достатнім розгортанням та

згортанням інформації. Можна також занести всі види витрат ТзОВ «Бумеранг» у довідник (основний перелік там вже є). Основні номенклатури при цьому: код та назва. Аналітика є повністю автоматизована, програма вибирає елементи та здійснює необхідні маніпуляції. Використання цього електронного документу ТзОВ «Бумеранг» дозволить закрити й деталізувати рах. як по горизонталі, так й вертикалі: за елементами; за статтями; визначити результат.

Ефективність діяльності ТзОВ «Бумеранг» можна виміряти показником прибутковості. Оскільки стабільний позитивний результат спроможний забезпечити розвиток. Класична схема його обчислення – це порівняння елементів. Прийняття рішень базується на даній інформації, через це процес є архіважливим для безпомилкових дій. Для ефективності в організації відображення результатів необхідно контролювати всі операції відповідно до зазначеної схеми.

Контролюючи результат, здійснюють перевірку за певними етапами та процедурами. Перераховуються показники, складові одержаного результату та правильність внесених даних.

Нами вивчено зміни показників діяльності ТзОВ «Бумеранг». ТзОВ «Бумеранг» у 2020 році отримало загалом позитивний результат. Тобто, протягом періоду результати покращилися, у їхньому складі відбувались різнопланові зміни: інші доходи значно знизились – склали 57,3 тис. грн. до 190,8 у попередньому періоді; обсяг витрат зростав та загалом дорівнював 149,5 тис. грн. у 2020 р. В структурі витрат домінували виробничі витрати у складі собівартості, що становили 228,4 тис. в 2020 р. та 193,4 тис. грн. в попередньому, відповідне відхилення склало – 15,32%. та інші витрати (збільшився на 135,7%) Значний приріст за звітний період. Загрозливим є зниження інших доходів та значний ріст інших витрат, закорема: у 2020 р. інші доходи зменшилися на 133,5 тис. грн. або 232,9 %, а інші витрати – збільшилися на 52 тис. грн. та склали – 149,5 тис. грн.

Загалом результат ТзОВ «Бумеранг» є позитивним, але його значення говорить про сповільнення тенденцій росту за розглянутим періодом: у 2020 р.

– 1,6 тис. грн., у 2019 р. – 3,7 тис. грн., у 2018 – 5,3 тис. грн., що потребує детального вивчення.

На ТзОВ існують тенденції щодо зниження абсолютного виразу доходів на 107,8 тис. грн. Коливання відбуваються в структурі інших доходів – вони зросли в 2020 р. на 36,2% або на 133,5 тис. грн., що свідчить про переорієнтацію товариства на іншу діяльність. Негативною є динаміка чистого доходу для ТзОВ «Бумеранг», яка постійно знижується й у 2020 р. досягла 210,7 тис. грн., що на 241,3 тис. грн. або на 36,2 % менше.

Значення витрат ТзОВ «Бумеранг» у різних вимірах в 2020 р. зростали: найбільше зросли виробничі витрати – на 193,4 тис. грн. бо 228,4% через інфляційні фактори та неефективну логістику. Зазнали зростання й інші операційні витрати на 108,8 тис. грн. або 127,1%. Товариство здійснює спроби поєднання діяльності з іншими сферами (з транспортних на пасажирські перевезення). Таким чином, у структурі витрат відбуваються коливання у бік зменшення, які у 2020 р. склали 105,7 тис. грн.

Оцінка чистого прибутку говорить про над швидкі темпи його зниження (131,2%). Цей показник є значно більшим за темпи зниження витрат. Тобто зниження прибутку відбулось під впливом факторів зниження і доходу і витрат: зниження доходів на 107,8 тис. грн. або 26,8% та витрат на 105,3 тис. грн. або 26,3%. Причинами цієї ситуації є зниження обсягу реалізації ТзОВ «Бумеранг».

Таким чином, рентабельність послуг ТзОВ «Бумеранг» збільшилась на 3,85 через зниження собівартості на 35 тис. грн. або понад 18%. Даний фактор дорівнював 12,4%. Такі тенденції тотожні рішенням щодо зменшення собівартості. Це дозволило підвищити рентабельність майже в чотири рази.

Для оцінки інвестицій або вкладеного капіталу з отриманим прибутком слід діагностувати «показник рентабельності капіталу».

Базовими для розрахунку для ТзОВ «Бумеранг» є звітні дані щодо активів, капіталу та інцест. капіталу. Але ефект визначено через чистий прибуток. Проте, така методика не є істиною. Тому використовується різні розрахункові гіпотези щодо рентабельності капіталу.

Отже, для ТзОВ «Бумеранг» рентабельність активів зменшилась на 8,75%, що спричинило вплив фактора рентабельності діяльності на 8,67% та повільнішого обертання активів на 0,06%.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азаренкова Г. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. для самост. вивч. дисципліни / [Г. М. Азаренкова, Т. М. Журавель, Р. М. Михайленко]. – [3-тє вид., випр. і допов.]. – К. : Знання-Прес, 2009. — 300с.
2. Алборов Р.А. Аудит в организациях промышленности, торговли и АПК / Р.А. Алборов, [2-е изд. Перераб. и доп.]. – М.: “Издательство “Дело и Сервис”, 2009. – 432с.
3. Аналіз господарської діяльності: опорний конспект лекцій / Укл. Барабаш Н. – К. : КНЕУ, 2009. – 252 с.
4. Андреев Д. Н. Модель аудиторского риска / Д. Н. Андреев // Аудиторские ведомости. - № 12. – 2010. – С. 29-38.
5. Артеменко В. Г. Финансовый анализ: учебн. Пособие / В.Г. Артеменко, М. В. Беллендир. – М.: Изд-во “ДИС”, НГЭиУ, 2008.- 128с.
6. Аудит і ревізія підприємницької діяльності: навчальний посібник / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП “Рута”, 2003. – 409 с.
7. Аудит предприятия: методология аудиторской проверки финансово-хозяйственной деятельности предприятия: Учеб. пособие / Сост. В. В. Нитецкий, Н. Н. Кудрявцев. – М. : Дело, 2009.- 448 с.
8. Бланк И. А. Управление прибылью / И. А. Бланк. К.: Ника-Центр, 2001. - 544с.
9. Бутинець Ф. Ф. Аудит: Підручник для студентів спеціальності „Облік та аудит” вищих навчальних закладів / Ф. Ф. Бутинець. – [4-ге вид., перероб. та доп.]. – Житомир: ПП „Рута”, 2009. – 672 с.
10. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський управлінський облік. Навчальний посібник / Ф. Ф. Бутинець, Л. В. Чижевська, Н. В. Герасимчук. – Житомир: ЖДТУ. 2008. – 449 с.
11. Бутинець Ф. Ф. Контроль і ревізія: підручник для студентів вузів спеціальності 7.050106 "Облік і аудит" / Ф. Ф. Бутинець, С. В. Бардаш, Н. М. Малюга, М. І. Петренко. – [вид. 2-ге, доп. і перероб.]. – -Житомир: ЖДТУ,

2009.-512с.

12. Бухгалтерський облік в Україні. Навчальний посібник // За ред. Р. Л. Хом'яка, В. І. Лемішовського. – [7-ме вид., і перероб]. – Львів: Національний університет „Львівська політехніка”, „Інтелект-Захід”, 2008. – 1224 с.
13. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні: Навчально-практичний посібник / За ред. С.Ф. Голова. - Дніпропетровськ. ТОВ "Баланс-клуб", 2004. - 768 с.
14. Бухгалтерський фінансовий облік / Бутинець Ф. Ф., Бородкін О. С., Герасимович А. М., Кірейцев Г. Г. та інші / Під ред. Ф. Ф. Бутиця. - Житомир.: ПП «Рута», 2008. - 608 с.
15. Бухгалтерський фінансовий та внутрігосподарський облік в галузях системи переробної промисловості АПК (на основі національних стандартів) / За ред проф., д-ра екон. наук В. В. Сопка та О.В. Бойка – К.: “Фенікс” , 2008. – 468 с.
16. Вовчак І. С. Інформаційні системи та комп'ютерні технології в менеджменті. Навчальний посібник / І. С. Вовчак. – Тернопіль : Карт-Бланш, 2008. – 354 с.
17. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: Аналіз стану та перспективи розвитку / Міжнародний ін-т менеджменту (МІМ-Київ) / С. Ф. Голов. — К. : Центр учбової літератури, 2010. — 522с.
18. Голов С. Ф., Костюченко В. М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі. Практичний посібник / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко. – К. : Лібра, 2009.-840с.
19. Головка Т. В., Сагова С. В. Стратегічний аналіз: Навчальний посібник / За ред. д.е.н., проф. М. В. Кужельного. - К.: КНЕУ. - 2009. -356 с.
20. Гордополов М. Методичні основи проведення внутрішнього аудиту витрат / М. Гордополов // Вісник Тернопільської академії народного господарства. – Тернопіль, 2008. – випуск 4 . – С. 31-36.
21. Грабова Н. М. Облік основних господарських операцій в бухгалтерських проводках: навч. посібник / Н. М. Грабова, Ю. Г. Кривоносов. – [3-те вид.]. – К. : А.С.К., 2009.

22. Грачова Р. Доходи, витрати та фінансові результати: Бухгалтерський облік / Р. Грачова // Нова бухгалтерія. – 2008. – с. 130.
23. Григорук Л. М. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Навчальний посібник / А.А. Григорук, М.С. Палюх, Т.Д. Литвин; [2-ге вид. перер. і доп.]. – Тернопіль: ТДПУ, 2009. – 304 с.
24. Гужва В. М. Інформаційні системи і технології на підприємствах: навч. посібник / В. М. Гужва. – К: КНЕУ, 2009. – 400с.
25. Давидов Г.М. Аудит: навч. посібник. – [3-є вид. перероб. і доп.]. – К. : Т-во "Знання", КОО, 2008. – 363 с.
26. Данилевский Ю. А. Аудит: Учебное пособие / Ю. А. Данилевский, С. М. Шапигузов и др.. - М.: ИД ФБК - ПРЕСС, 2009. - 544 с.
27. Должанський М. І. Бухгалтерський облік в Україні з використанням Положень (стандартів) бухгалтерського обліку: навчальний посібник / М. І. Должанський, А. М. Должанський. – Л. : Львівський банківський інститут НБУ. – 2008. – 494 с.
28. Економіка підприємства: Навч. посібник/ А. В. Шегда, Т. М. Литвиненко, М. П. Нахаба та ін.; За ред А.В. Шегди. - [2-е вид.], - К.: Знання, 2009. -335с.
29. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.1. / Редкол.: ...С.В.Мочерний та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2000. – 864 с.
30. Економічний аналіз: навч. посібник / М. А. Болюх, В. З. Бучевський, М. І. Горбатов; За ред. акад. НАНУ, проф. М.І. Чумаченка. – К. : КНЕУ, 2004. – 540 с.
31. Економічний аналіз: навч. посібник / За ред. Ф. Бутинця .- Житомир, ЖІТІ, 2003. -680с.
32. Загородній А. Г. Бухгалтерський облік: основи теорії та практики. Підручник / А. Г. Загородній, Г. О. Партин, Л. М. Пилипенко. – [4-те вид., перероб. і доп.]. – К. : Знання, 2010. – 550 с.
33. Загородній А. Г. Аудит: теорія та практика; навчальний посібник / А. Д. Загородній. – [2-ге вид., перероб. і допов]. - Львів: Видавництво Націон. університету "Львівська політехніка", 2009. - 456 с.

34. Закон України “Про аудиторську діяльність” №3125-ХІІ від 22.04.1993р. ((із змінами та доповненнями), комп’ютерна правова система “ЛІГА – ЗАКОН”: Професіонал 7.4.1 Соруіht: ІАЦ “ЛІГА” 1991-2021.
35. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16 липня 1999 р. № 996-ХІV, комп’ютерна правова система “ЛІГА – ЗАКОН”: Професіонал 7.4.1 Соруіht: ІАЦ “ЛІГА” 1991-2021.
36. Зубик С. Види аудиторських висновків та особливості їх складання / С. Зубик, О. Середа // Бухгалтерський облік та аудит. – 2009. – №1. – С.35-41.
37. Зубрицька І. Облік витрат на виробництво продукції / І. Зубрицька // Все про бухгалтерський облік. - 2010. - № 25. - С. 4-10.
38. Информационные технологии бухгалтерского учета / О. П. Ильина. – СПб.: Питер, 2008. – 688 с.
39. Івахненко В. М. Курс економічного аналізу: навчальний посібник / В. М. Івахненко. – К. : Знання-Преса, 2002. – 207 с.
40. Івахненков С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку і аудиту / С. В. Івахненков. – К.: Знання – Прес, 2010.– 349с.
41. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій //Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 грудня 1999 року за №893/4186. Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року №291, комп’ютерна правова система “ЛІГА – ЗАКОН”: Професіонал 7.4.1 Соруіht: ІАЦ “ЛІГА” 1991-2021.
42. Інструкція про порядок виготовлення, зберігання і застосування типових форм первинного обліку//Затверджено наказом Державного комітету статистики України від 27 липня 1998 року №263, комп’ютерна правова система “ЛІГА – ЗАКОН”: Професіонал 7.4.1 Соруіht: ІАЦ “ЛІГА” 1991-2021.
43. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит” / Ф. Ф. Бутинець, С. В. Івахненков, Т. В. Давидюк, Т. В. Шахрайчук. – [2-е вид.

- перероб. і доп]. – Житомир: ПП “Рута”, 2008. – 544 с.
44. Історія економічних учень / Корнійчук Л.Я., Татаренко Н.О., Поручник А.М., Ткаченко О.В., Кириллова Г.Ю. – Київ: КНЕУ, 2009. – 564 с.
45. Камышанов П. И. Современная бухгалтерия и аудит на предприятиях и в банках / П. И. Камышанов, А. П. Камышанов, Л. И. Камышанова. – М. : Элиста: АПП "Джанпир", 2008. – 720 с.
46. Классификация и учет расходов // Бизнес. Бухгалтерия. Энциклопедия бухгалтерских проводок.—2008.- С.85-86.
47. Контролинг как инструмент управления предприятием / Е. А. Ананькина, С. В. Данилочкин, Н. Г. Данилочкина и др. / Под ред. Н. Г. Данилочкиной. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 2003. - 279с.
48. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: Навч. посіб. / М. Я. Коробов. – [3 вид.] – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2009. – 294с.
49. Котляров С.А. Управление затратами / С.А. Котляров. – СПб: Питер, 2008. – 160 с.
50. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік. Навчальний посібник / О. В. Лишиленко. – Київ: ЦУЛ, 2009. – 628 с.
51. Ловінська Л. Г. Організація бухгалтерського обліку та фінансового контролю в сучасних умовах господарювання в Україні / Л. Г. Ловінська, І. Б. Стефанюк. – К.: Науково-дослідний фінансовий ін-т при Міністерстві фінансів України, 2009. – 240с.
52. Малюга Н.М. Завдання аудиту Звіту про фінансові результати / Н. М. Малюга // Аудит: міжнародний досвід та національні особливості. Збірник текстів та тез доповідей III-ої міжнародної наукової конференції. - Житомир: ЖДТУ, 2010. - С . 30-33.
53. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку. Наказ Міністерства фінансів України від 29 грудня 2000 р. № 356, комп’ютерна правова система “ЛІГА – ЗАКОН”: Професіонал 7.4.1 Соруїght: ІАЦ “ЛІГА” 1991-2021.

54. Мних Є. В. Економічний аналіз: підручник / Є. В. Мних. – К. : Центр навчальної літератури, 2010. – 412 с.
55. Моссаковський В. Про перспективи подальшого розвитку бухгалтерського обліку в Україні / В. Моссаковський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. - № 6. – С. 10-21.
56. Назарбаєва І. Операції з виробничими запасами у податковому обліку / І. Назарбаєва // Бухгалтерія (збірник систематизованого законодавства). – 2009. – Випуск 12. – С. 179-189.
57. Нападівська Л.В. Управлінський облік: Підручник / Л. Нападівська. - К., 2004. - 544 с.
58. Неворнова Ж. А. Особенности формирования доходов и расходов в бухгалтерском и налоговом учете и реальность их аудирования / Ж. А. Неворнова // Аудитор. – 2008. - №4. – С. 48-54.
59. Нитецкий В. В. Практикум общего аудита: Учеб.-практ. Пособие / В. В. Нитецкий, Ф. В. Зайнетдинов. - М. : Дело, 2008. - 416 с.
60. Олійник С. О. Обґрунтування вибору системи обліку витрат на виробництво і результатів фінансової діяльності / С. О. Олійник, Г. О. Мулик, Л. В. Гуцаленко // Фінанси України.- 2008. - №26.- С.36-38.
61. Онищенко Т. Альбом бухгалтерських проводок / Т. Онищенко, П. Котик. - Харків: Фактор, 2009.-92с.
62. Основи економічної теорії: Підручник / А. А. Чухно, П. С. Ещенко, Г. Н. Климко; За ред. А. А. Чухна. – К.: Вища школа, 2008. – 606 с.
63. Отражение и учет расходов на производство // Бізнес. Бухгалтерія.-2008.- 29 мая. - С. 188 - 193.
64. Панкова С. В. Об организации внешнего контроля качества аудита / С. В. Панкова // Аудиторские ведомости. - № 2. – 2009. – С. 71-74.
65. Партин Г. О. Бухгалтерський облік. Основи теорії та практики: Навч. посіб. / Г. О. Партин. — К. : Знання, 2009. — 246с.
66. Партин Г.О. Фінанси підприємств: навч. посібник / Г. О. Партин, А. Г. Загородній. – Львів: ЛБІ НБУ, 2010. – 265 с.

67. План рахунків бухгалтерського обліку та інструкція про його застосування // Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291, комп'ютерна правова система “ЛІГА – ЗАКОН”: Професіонал 7.4.1 Соруіht: ІАЦ “ЛІГА” 1991-2021.
68. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 “Дохід” // Наказ Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. № 290, комп'ютерна правова система “ЛІГА – ЗАКОН”: Професіонал 7.4.1 Соруіht: ІАЦ “ЛІГА” 1991-2021.
69. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати” // Наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318, комп'ютерна правова система “ЛІГА – ЗАКОН”: Професіонал 7.4.1 Соруіht: ІАЦ “ЛІГА” 1991-2021.
70. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 “Податкові різниці” // Наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 2012 р., комп'ютерна правова система “ЛІГА – ЗАКОН”: Професіонал 7.4.1 Соруіht: ІАЦ “ЛІГА” 1991-2021.
71. Понікаров В. Д. Аудит: Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни / В. Д. Понікаров, Т. М. Серікова. - Х.: ВД "ІНЖЕК", 2009.-212с.
72. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: підручник / П. Я. Попович. – Тернопіль: Економічна думка, 2008. – 454 с.
73. Почапська Л. Аналіз витрат виробництва видавничої продукції / Л. Почапська // Вісник КНТЕУ. – 2008. – №3. – С. 17-22.
74. Пушкар М. С. Фінансовий облік: підручник / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002.– 628с.
75. Приходько Н. І. Фінансовий аналіз: навч. посібник / Н. І. Приходько / Харківська філія Українського держ. ун- ту економіки і фінансів. — Х. : ІНЖЕК, 2010. — 192с.
76. Податковий кодекс України // комп'ютерна правова система “ЛІГА – ЗАКОН”: Професіонал 7.4.1 Соруіht: ІАЦ “ЛІГА” 1991-2016.

77. Рудницький В. С. Внутрішній аудит: методологія, організація / В. С. Рудницький. – Тернопіль: Економічна думка, 2000. – 105 с.
78. Савченко В. Я. Аудит: навч. посібник / В. Я. Савченко. – К.: КНЕУ, 2009. – 322 с.
79. Соколов Я. В. Бухгалтерський учет: от истоков до наших дней: Учебное пособие для вузов / Я. В. Соколов. - М.: Аудит, ЮНИТИ, 2001. - 638 с.
80. Сопко В. Бухгалтерський облік: Навч. посібник / В. Сопко. – К., 2004. – 448 с.
81. Суйц В. П. Аудит: общий, банковский, страховой: Учебник / Суйц В. П., Ахметбеков Ф. Н., Дубровина Т. А.. - М. : ИНФРА-М, 2009. -556с.
82. Терехов А. А. Аудит: перспективы и развитие / А. А. Терехов. – М. : “Финансы и статистика”, 2009. – 560 с.
83. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібник / О. О. Терещенко. – К.: КНЕУ, 2010. – 554с.
84. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський облік на підприємствах України: підручник. – [5-е вид., перероб. і доп.]. – К. : А.С.К., 2009. – 784 с.
85. Уроки з 1С: Бухгалтерії. Урок 20. Фінансові результати діяльності // Дебет – кредит. – 2009. - №44. – С. 35-40.
86. Фінансовий аналіз: Навч. Посіб. / Митрофанов Г. В., Кравченко Г. О. Барабаш Н. С. та ін.; за ред. проф. Г.В. Митрофанова. – К.: Київ.нац.торг.-екон. Ун-т: 2009. - 301 с.